

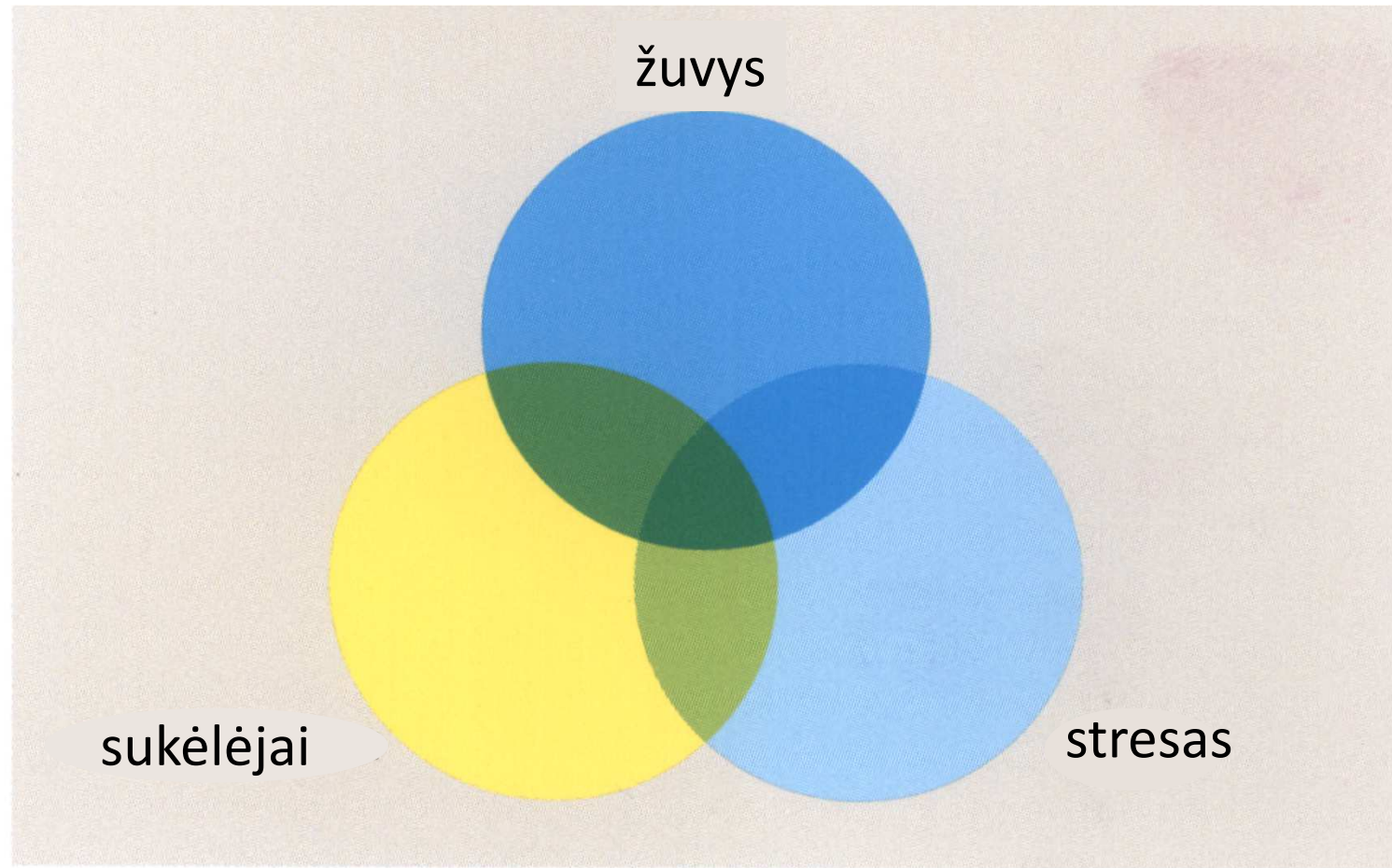
**„ŽUVŲ SVEIKATA,
ŽUVŲ LIGŲ
PROFILAKTIKA IR
GYDYMAS“**

Liga. Vystymosi sąlygos ir mechanizmai. Diagnozės nustatymas.

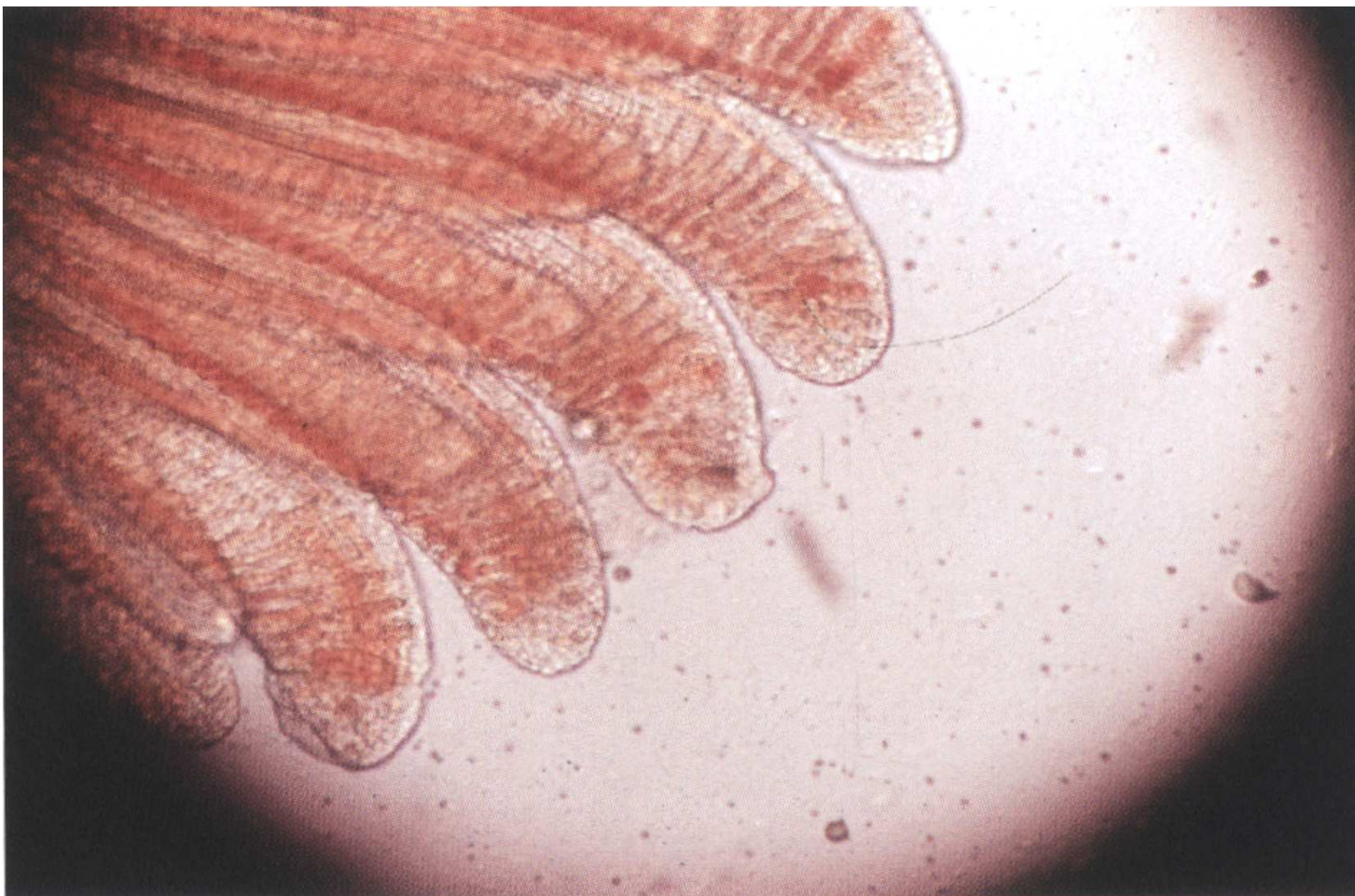
Liga – organizmo reakcija į kenksmingą dirginimą iš aplinkos.

Tuo metu sutrikdoma organizmo normali gyvybinė veikla ir sumažėja gebėjimas prisitaikyti. Mobilizuojamos organizmo apsauginės jėgos.

Žuvų ligų priežastys

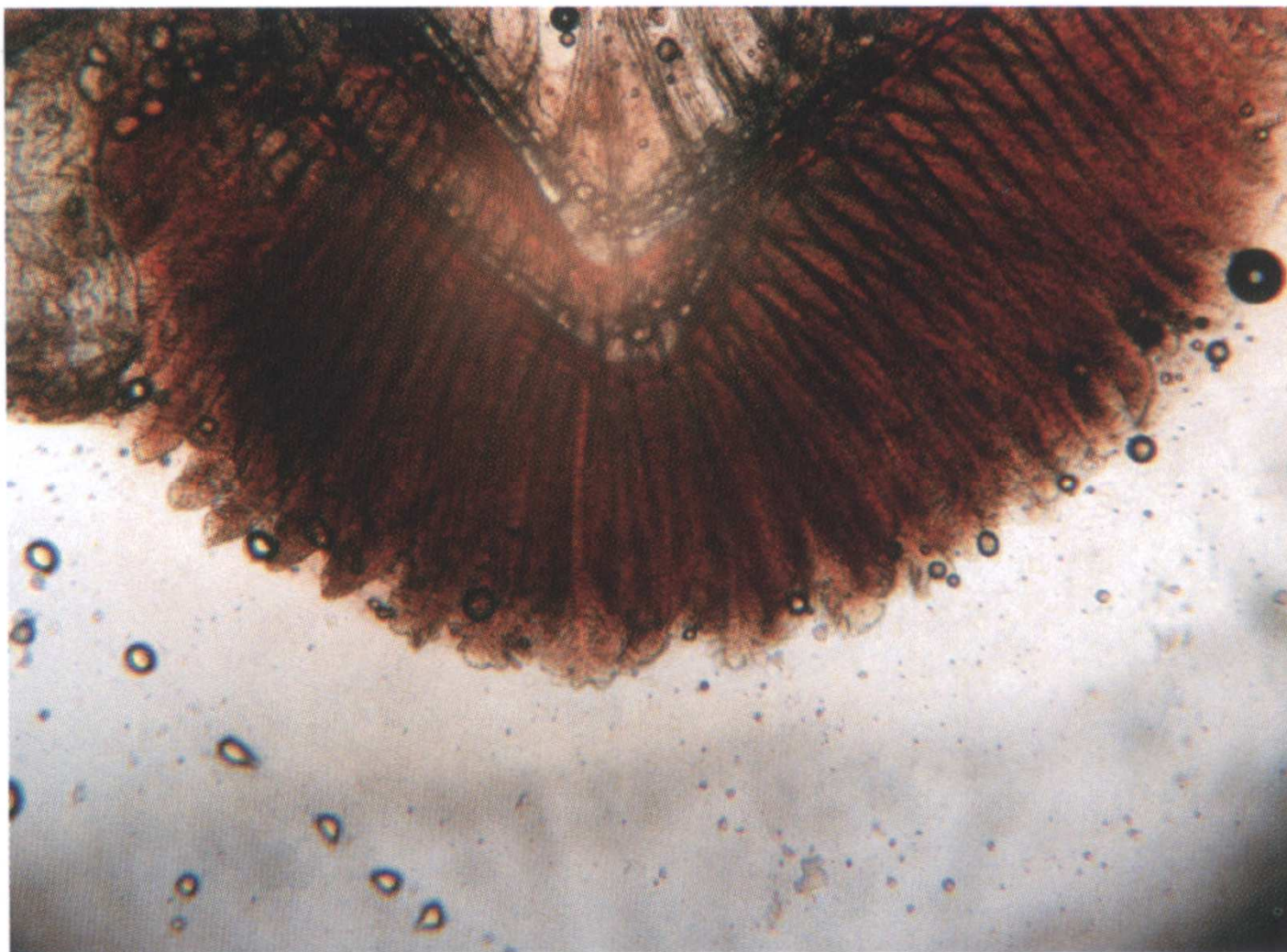
Žuvų žiaunos be patologijų

Patinusios žiaunos

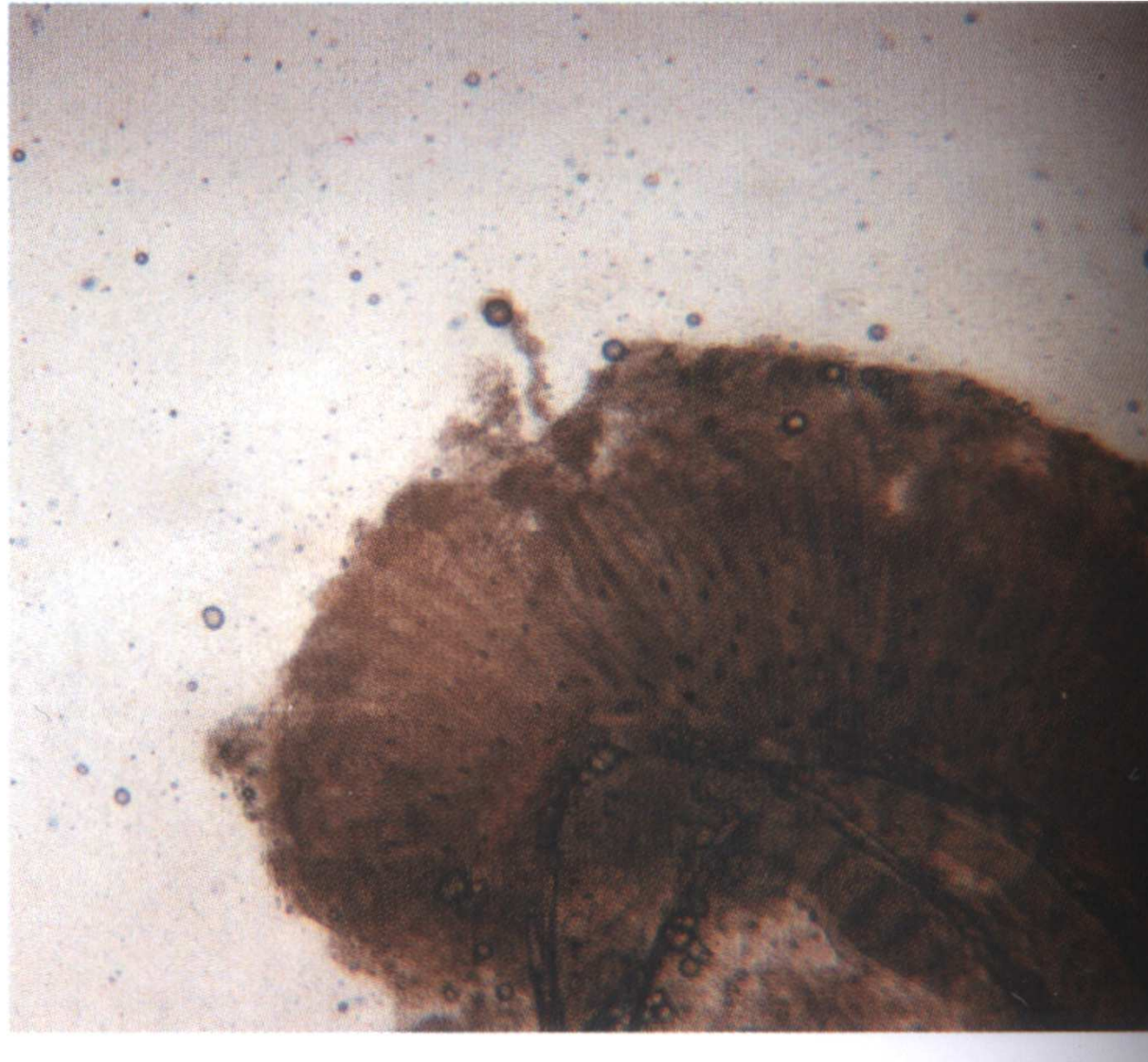
Žiaunų uždegimas

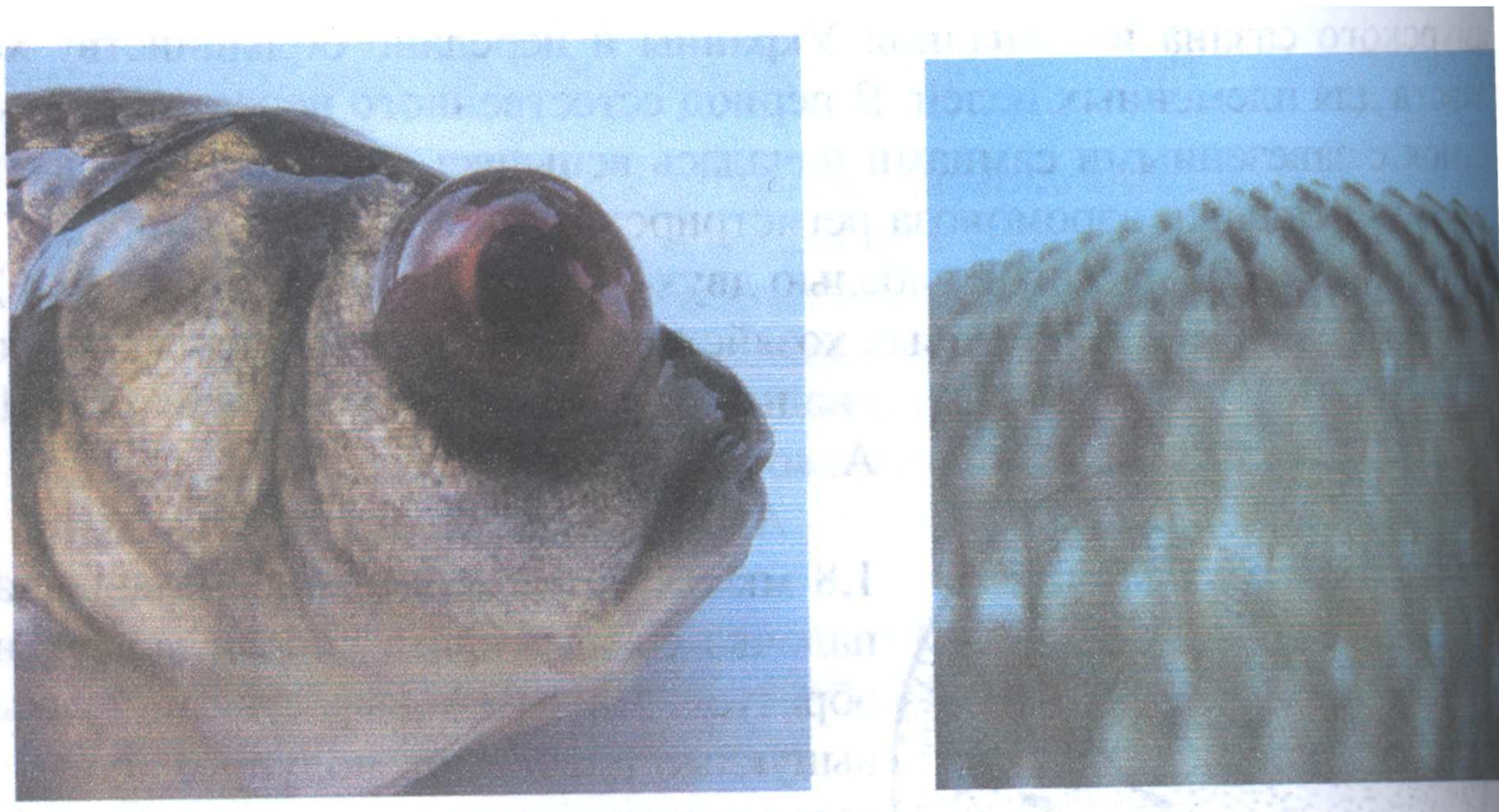
Žiaunos irimo stadijoje

Pūvančios žiaunos

Egzoftalmija (išverstakumas) ir žvynų pasišiaušimas

Hemoraginis odos uždegimas

Virusinės žuvų ligos

Virusinės žuvų ligos – tai ligos, kurias sukelia RNR ir DNR turintys virusai.

Pavasarinė karpio viremija (ascitinė forma)

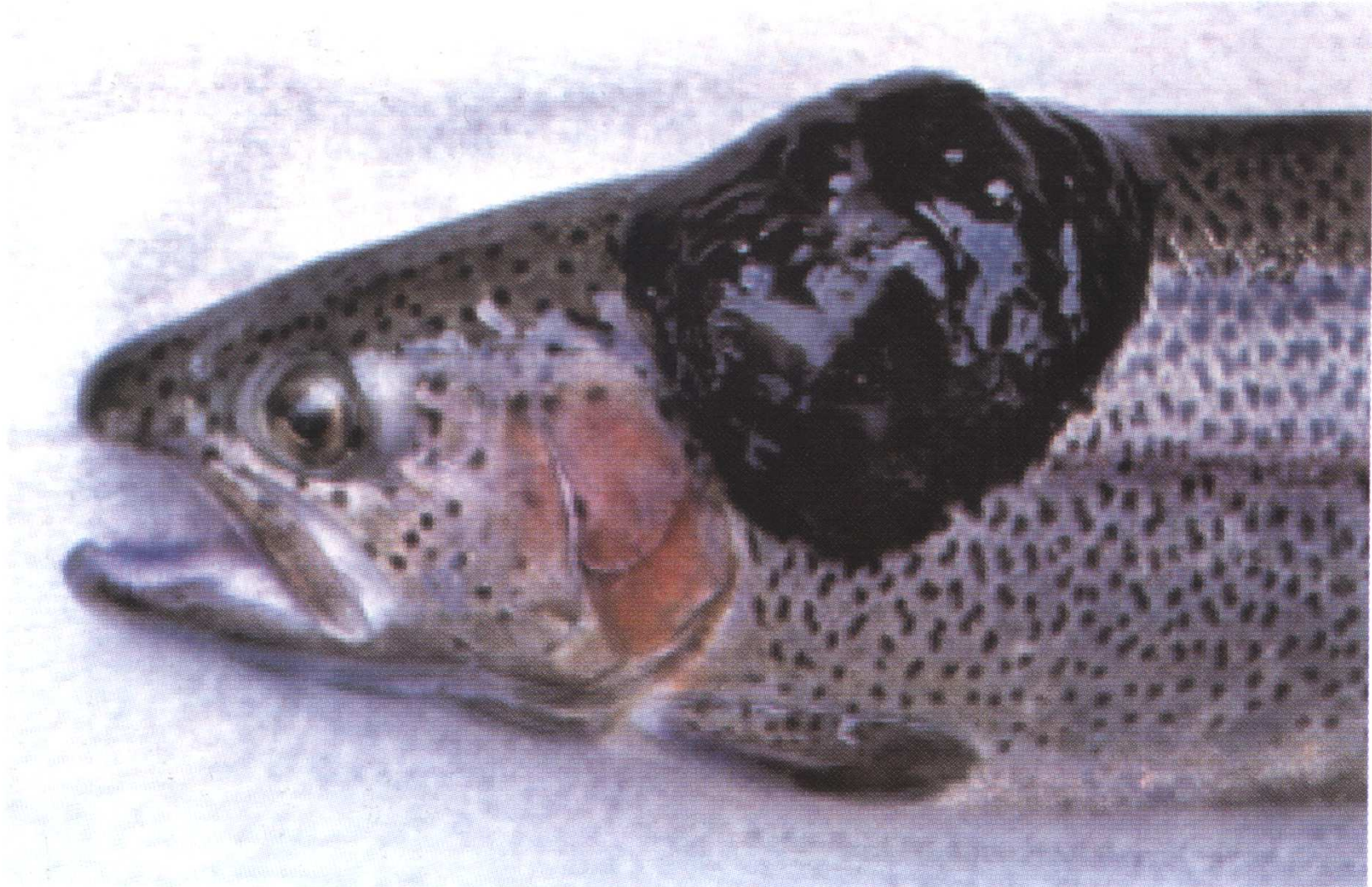
Pavasarinė karpio viremija (opinė forma)

Karpis, sergantis raupais

Upétakio melanoma

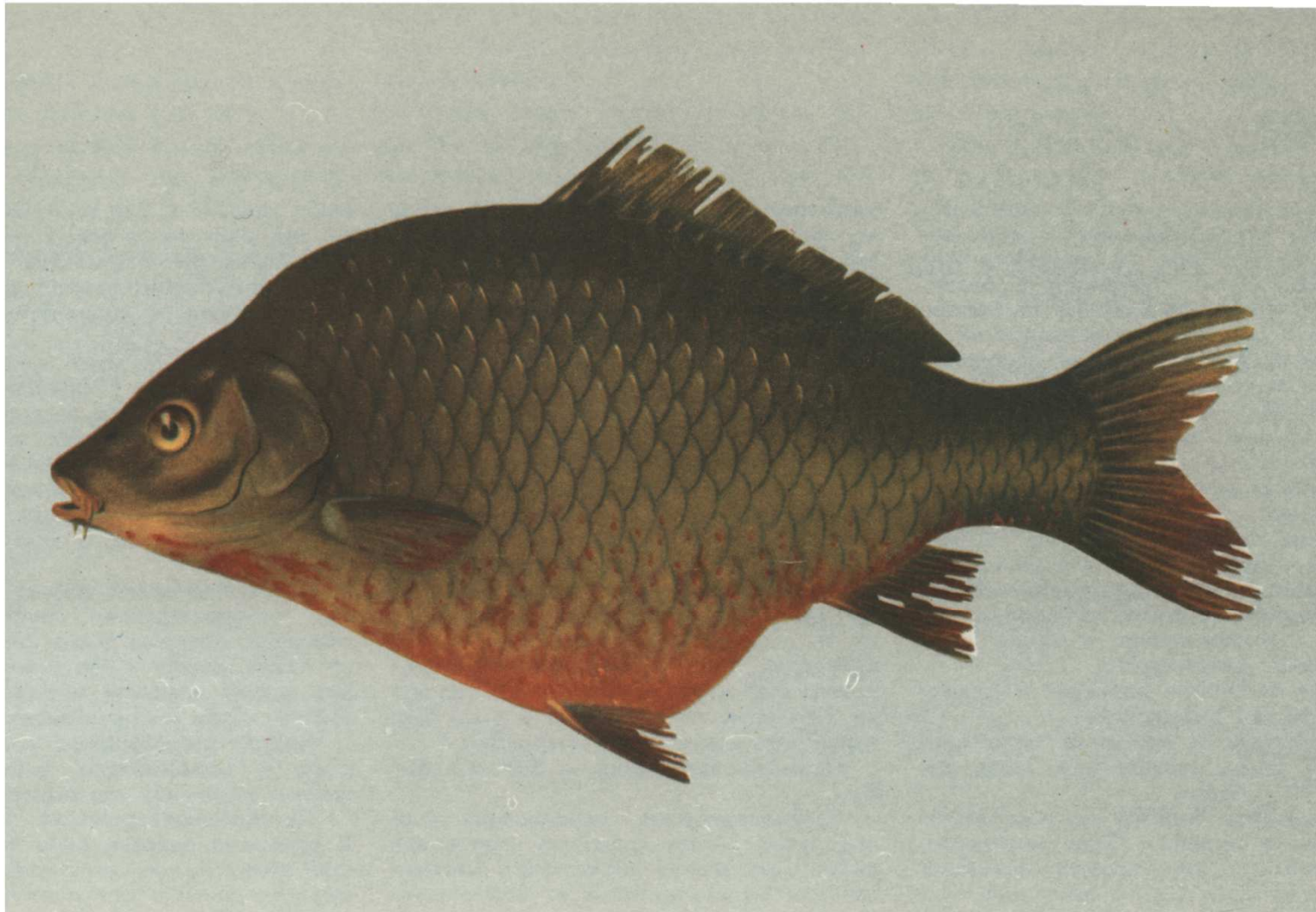
Bakterinės žuvų ligos

Bakterinės žuvų ligos – tai ligos, kurias sukelia *Aeromonas*, *Pseudomonas*, *Vibrio* ir kitų genčių bakterijos.

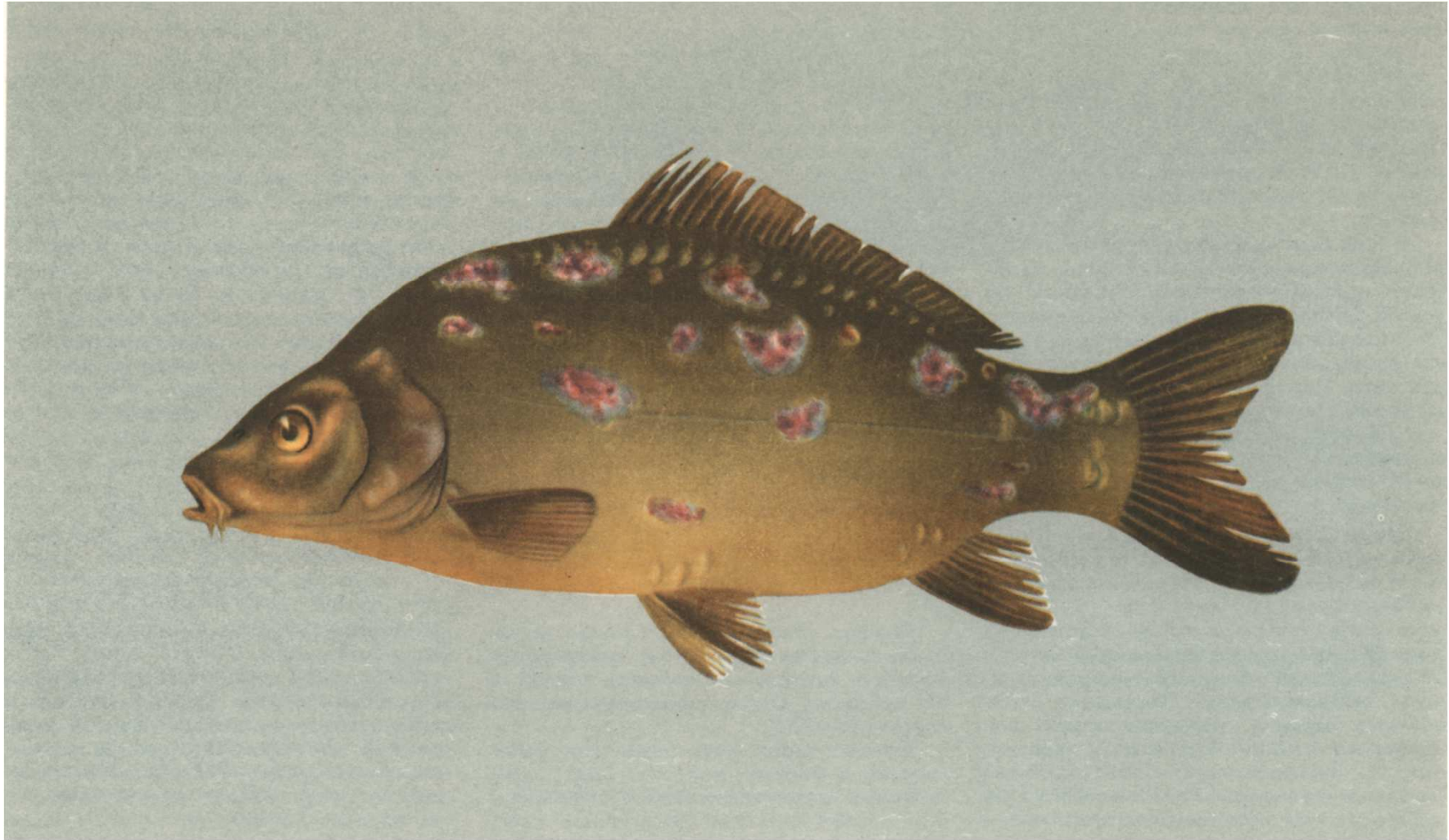
Aeromonas hydrophila kolonija
ant agaru

Karpis, sergantis raudonuke (ūmi forma)

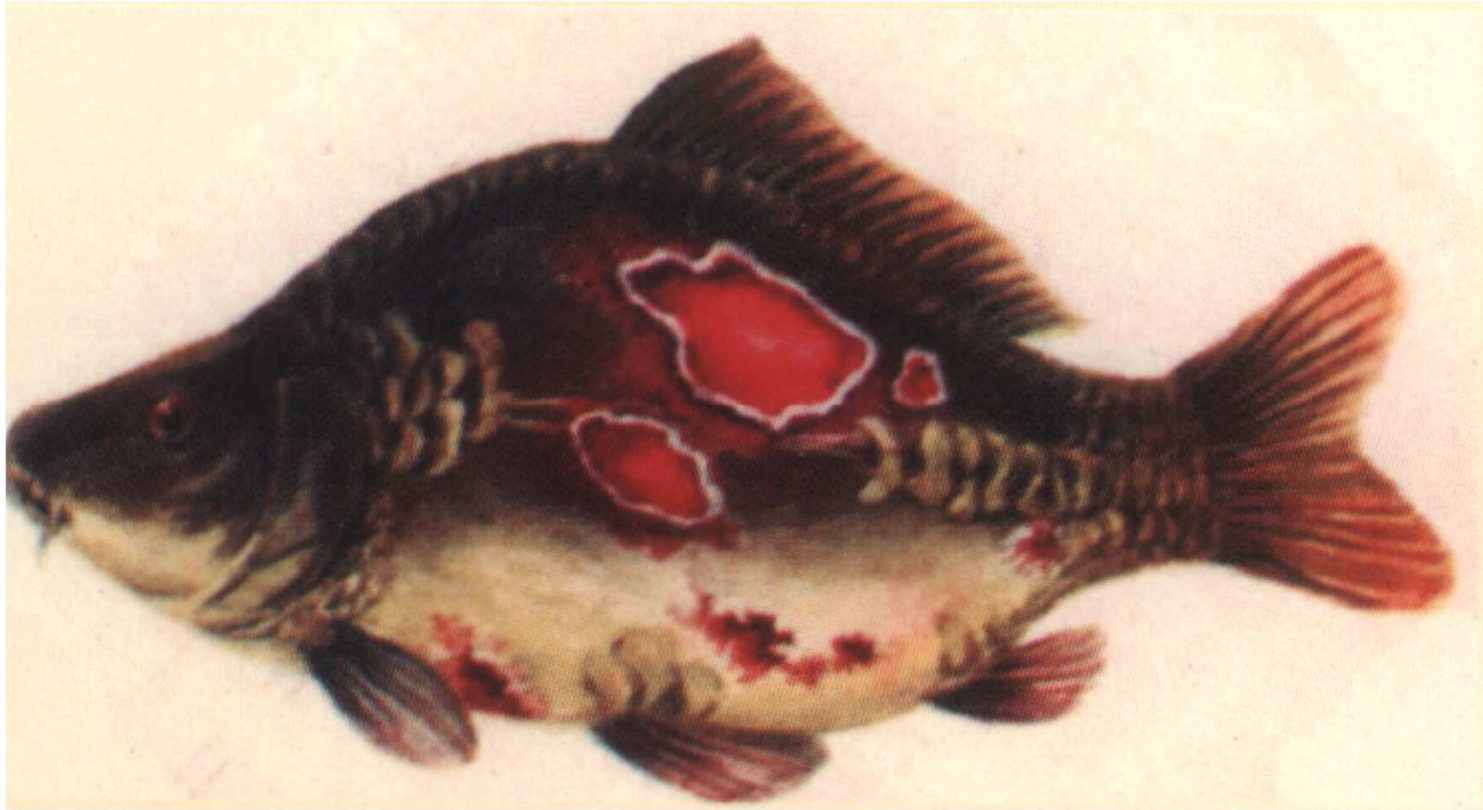
Karpis, sergantis raudonuke (lėtine forma)

Ungurio aeromonozè

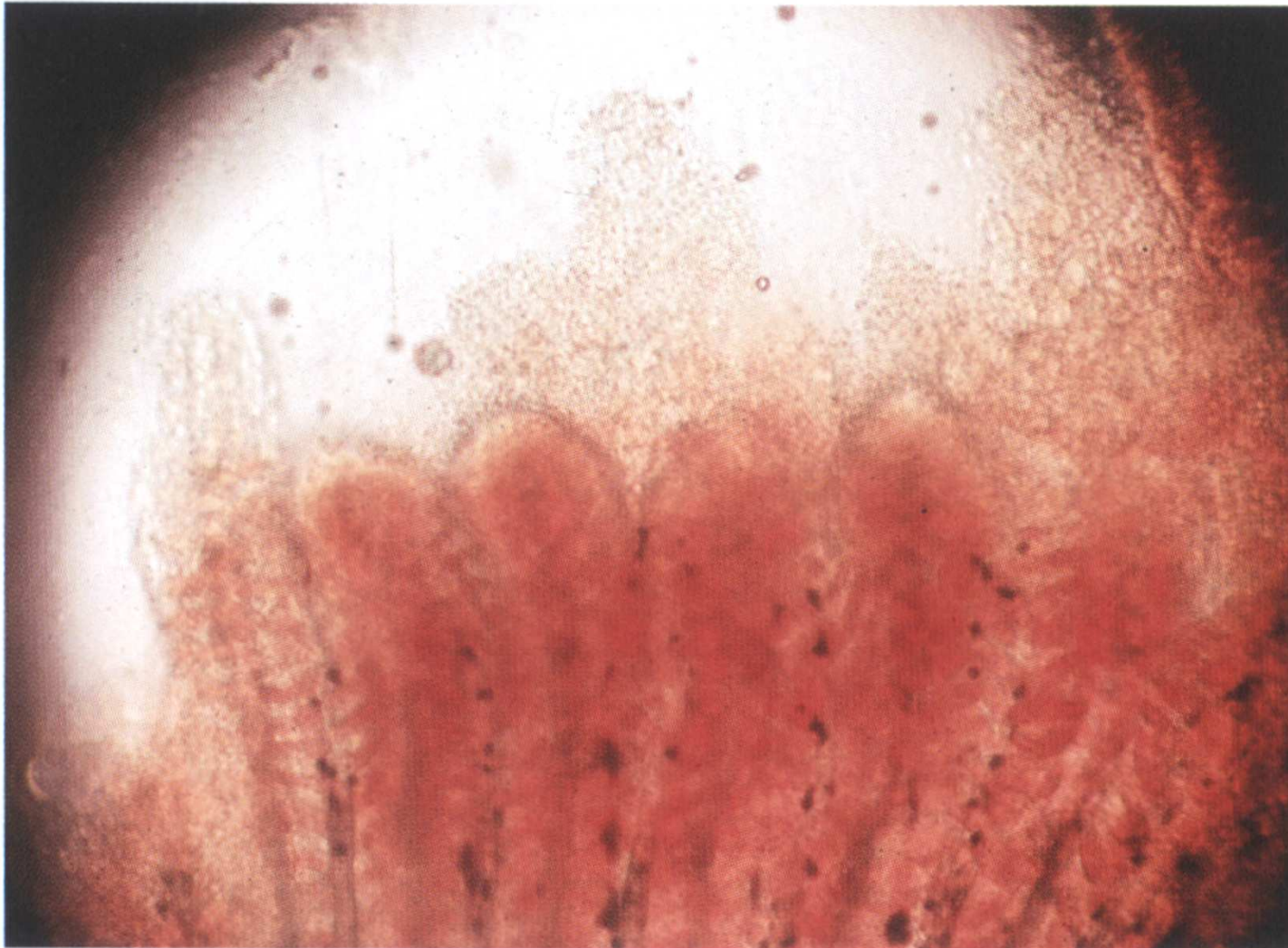
Karpio aeromonozè

Baltojo amūro aeromonozė

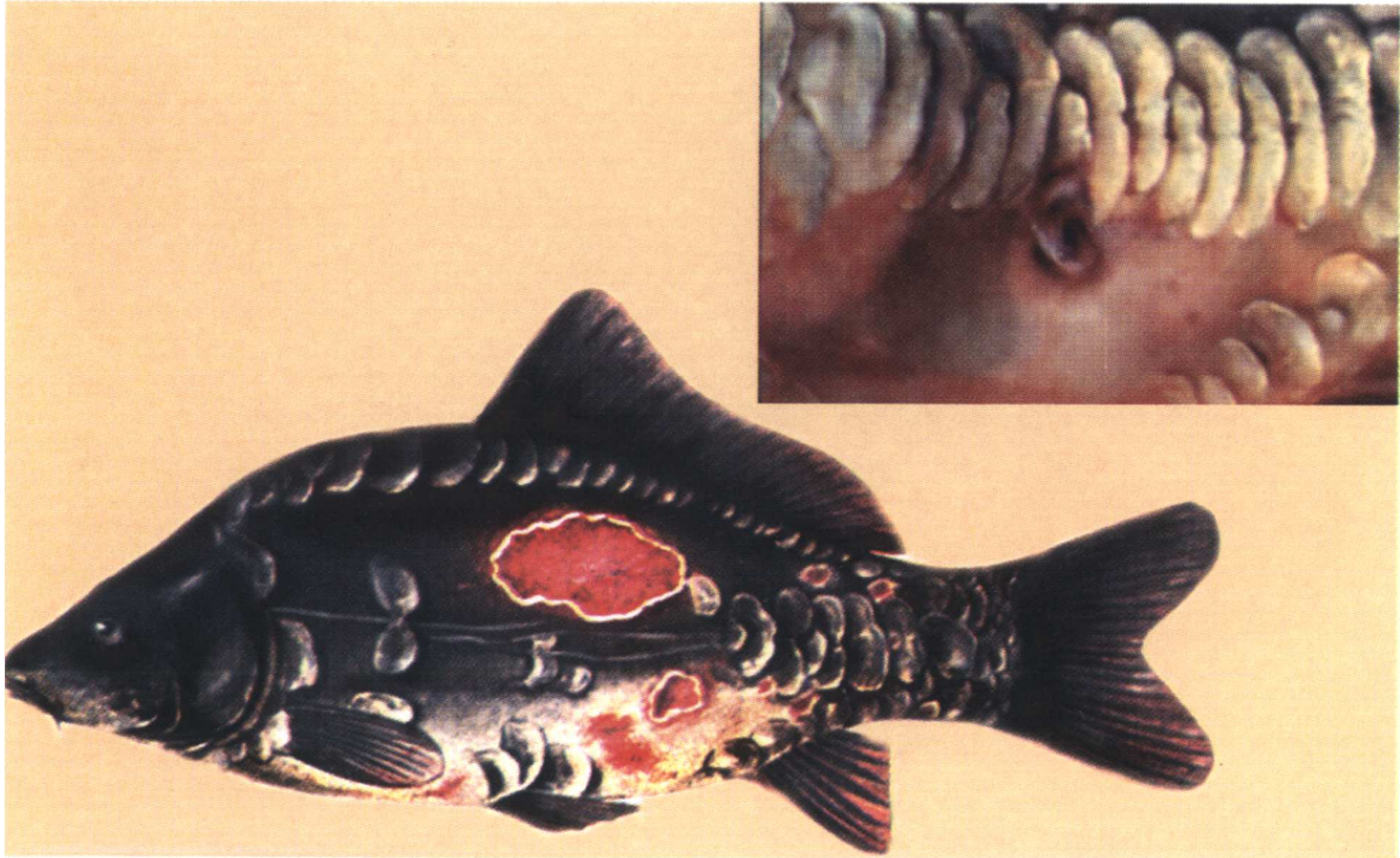
Pūvančios žiaunos, esant bakterinei infekcijai

Opų susidarymas

Karpio aeromonozè

Ketos furunkuliozė

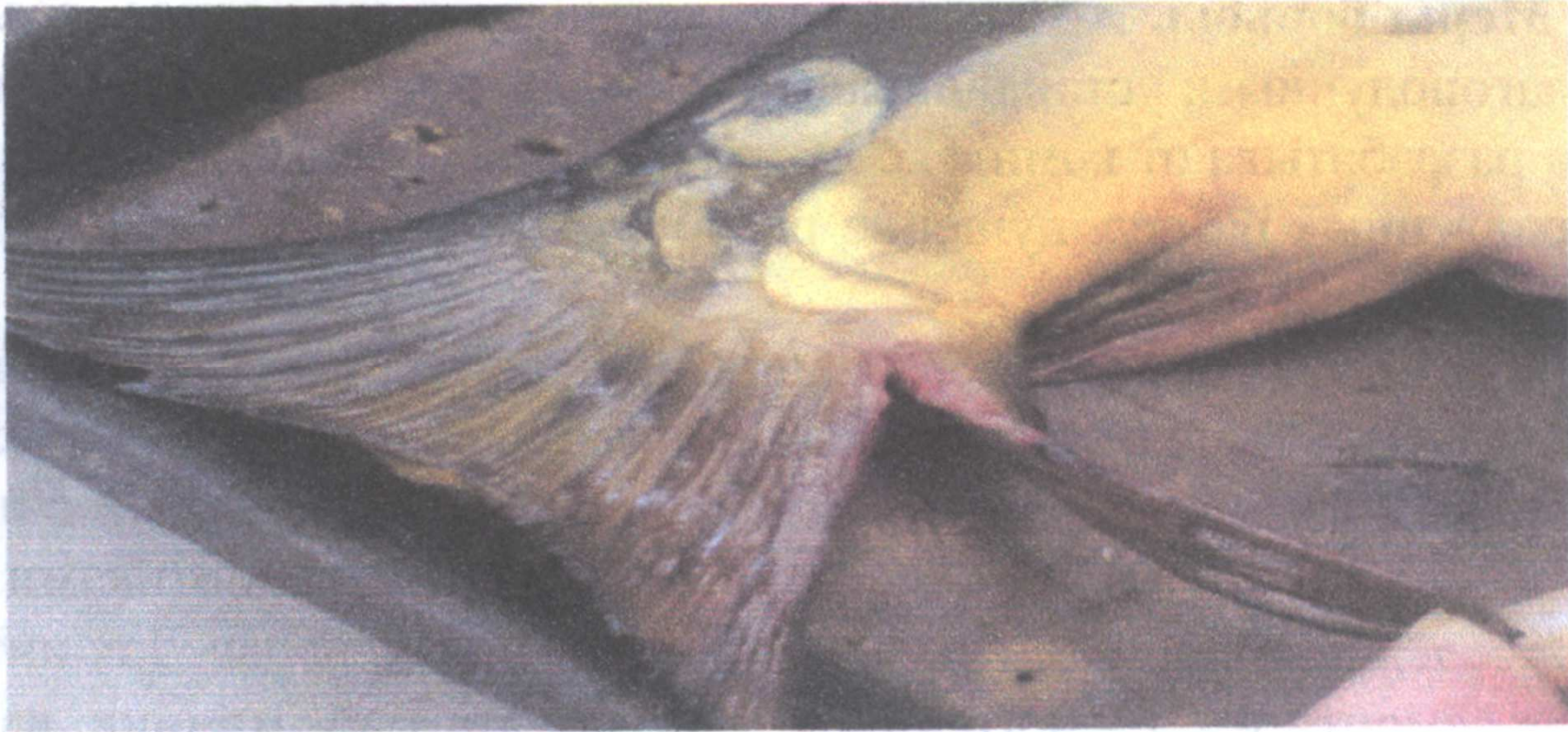
Pseudomonas aeruginosa kolonijos ant agaru

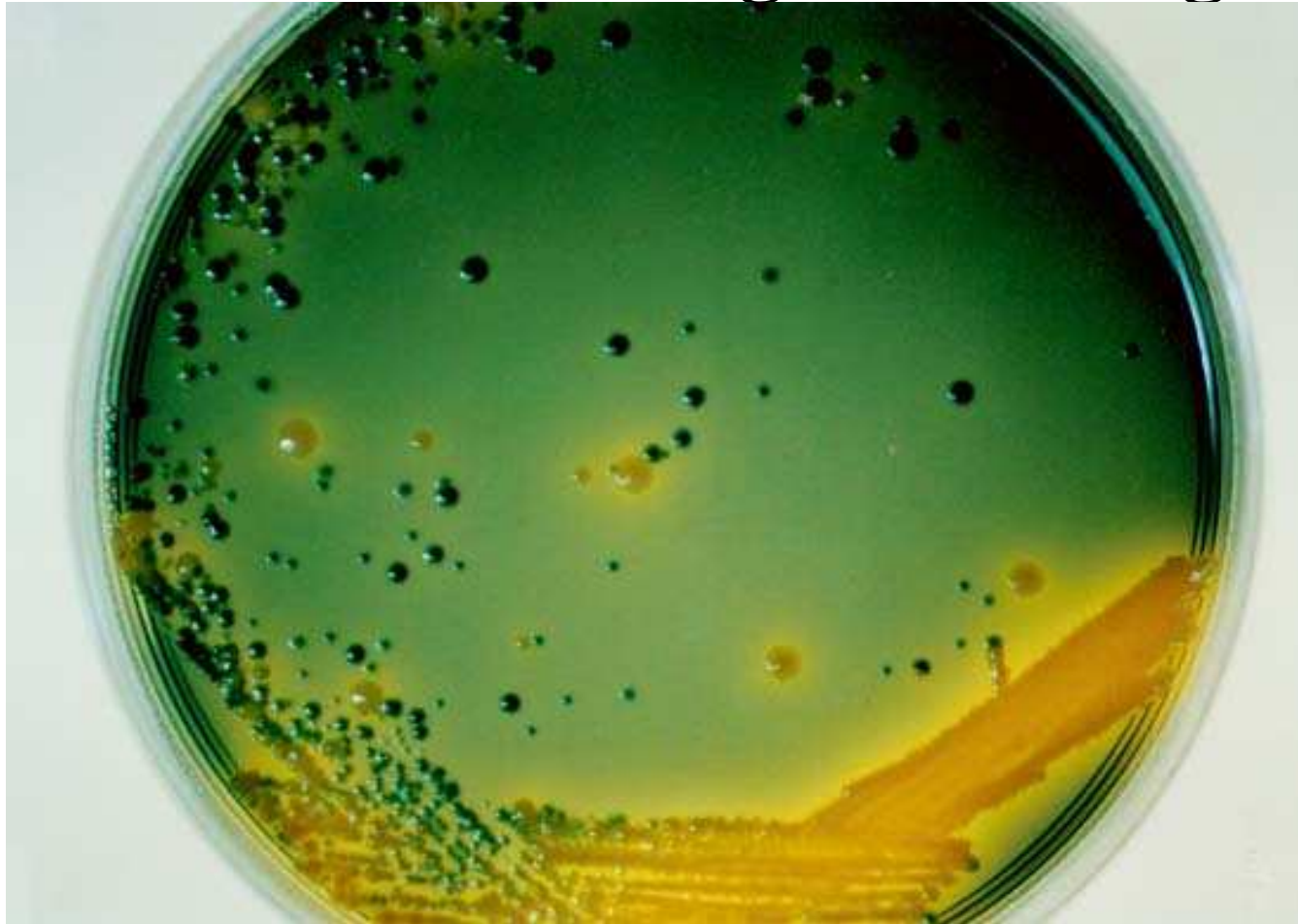
Plačiakakčio pseudomonozė

Pelekų nekrozė ir suirimas

***Vibrio parahemolyticus* kolonijos
ant diferencinės diagnostikos agaro**

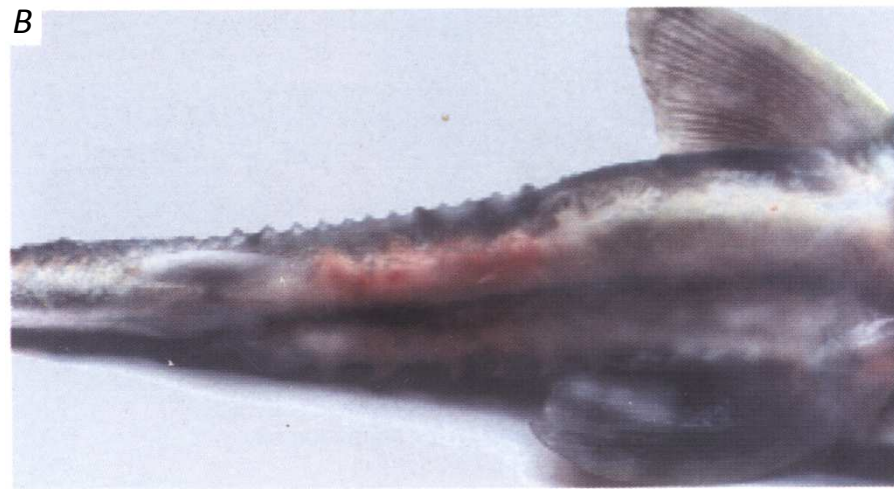
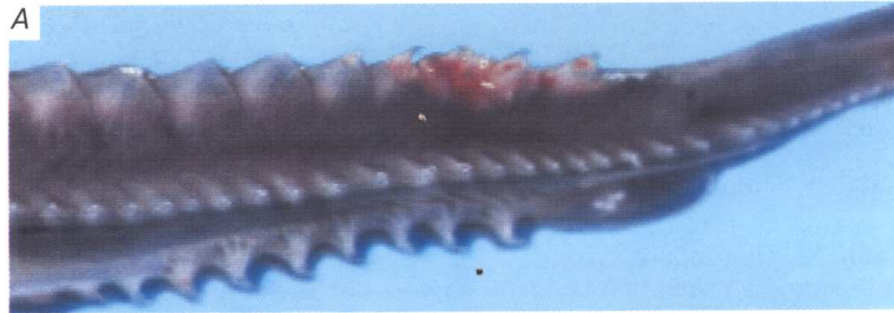
Bakterinė lašišinių liga – *columnaris*

Besterio mailiai, užkrėsti fleksobakterioze

Eršketo flavobakteriozė arba miksobakteriozė

a – dyglių pažeidimas ant uodegos koto;

b – hiperemija ant pilvo

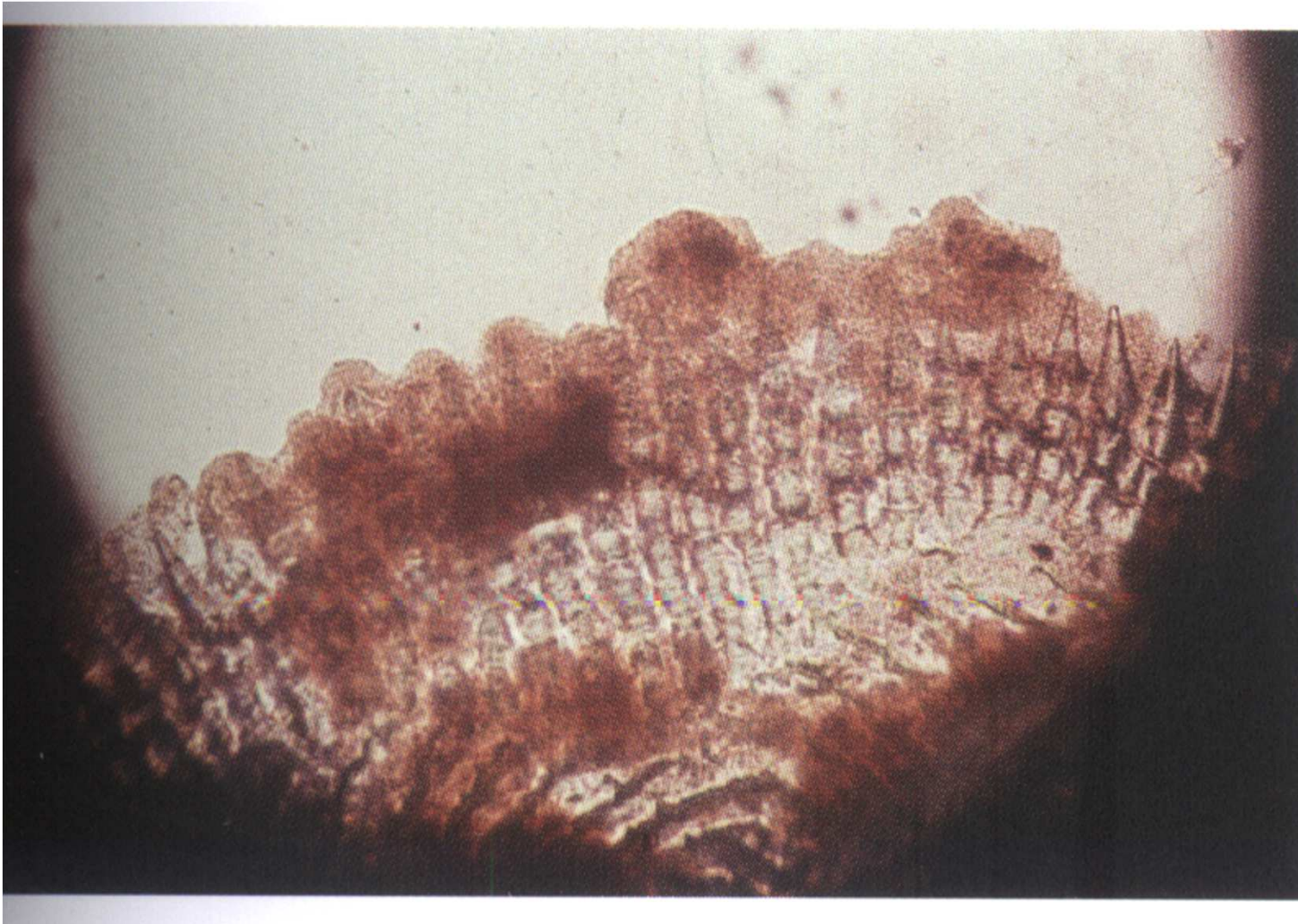
Upėtakio jersiniozė

a – žandikaulių pažeidimas;
b – burnos ertmės pažeidimas

Bakterijos

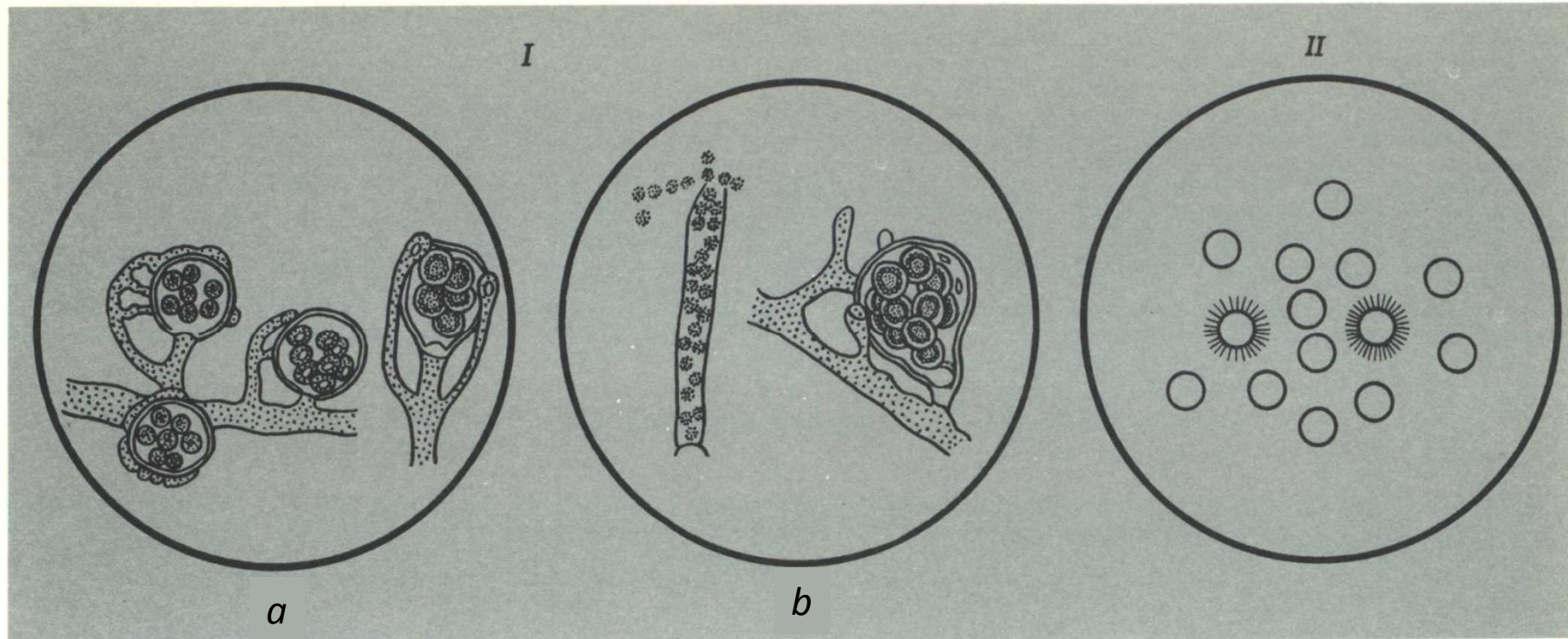
Flavobacterium columnare

Mikozinės ligos

Mikozinės ligos – tai ligos, kurias sukelia *Saprolegnia*, *Branchiomyces*, *Achlya*, *Ichthyophonus* genčių pelėsiniai grybeliai.

Saprolegnijos grybeliai

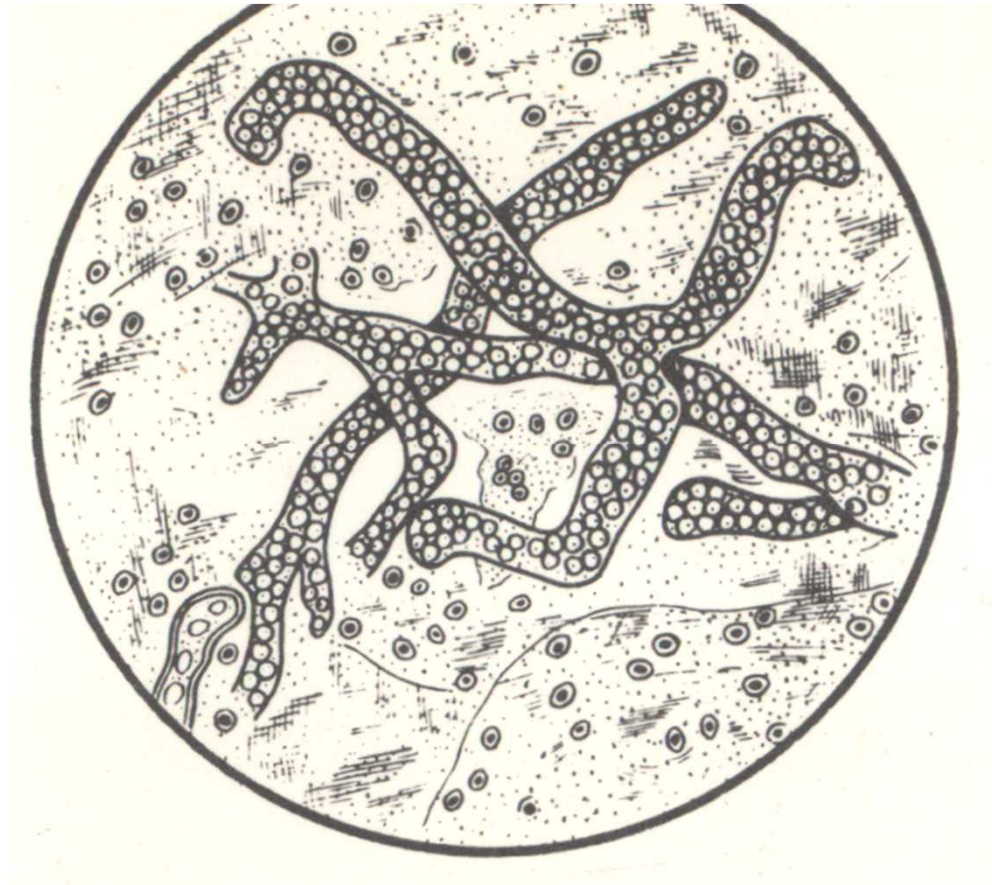
I – Saprolegnijos grybeliai: a – *Achlia flagellata*; b – *Saprolegnia parasitica*.

II – Karpio ikrai, pažeisti saprolegnijos (pagal Florinskąją)

Saprolegnija ant žuvų odos

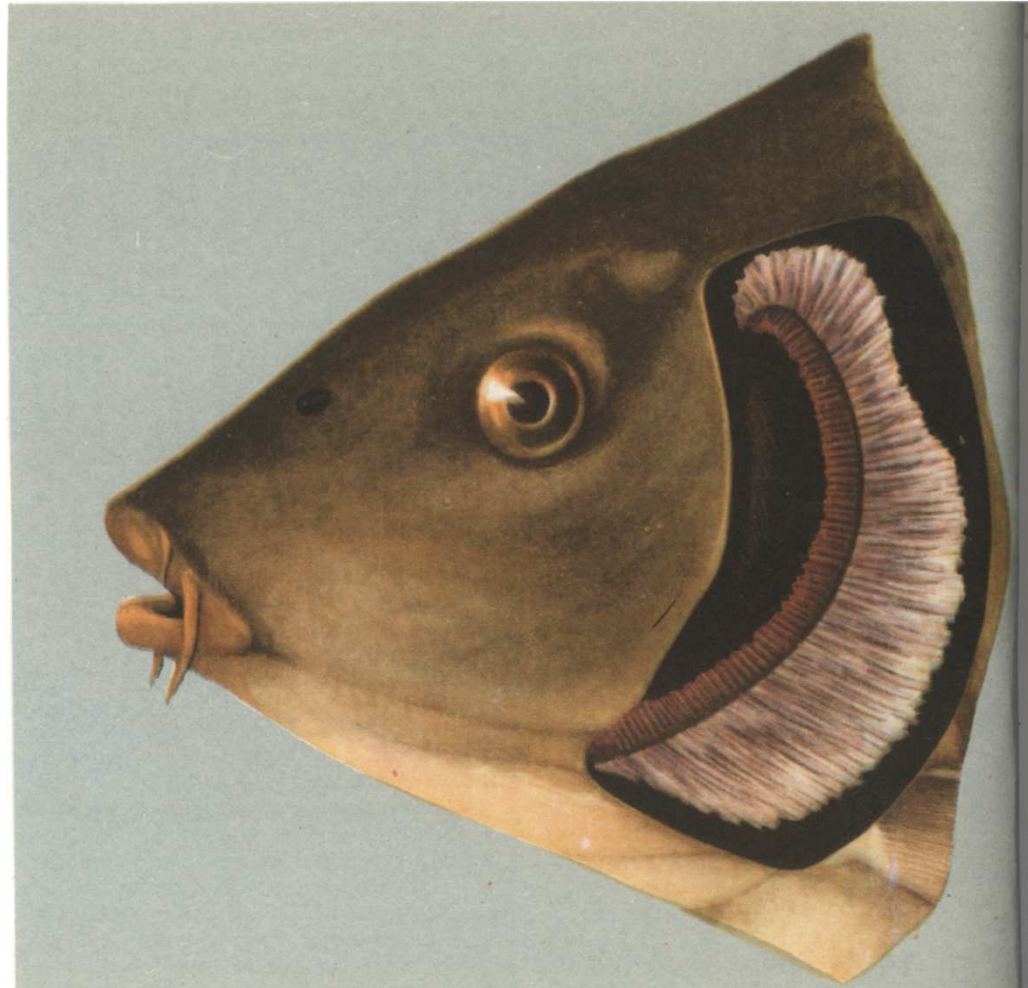

Branchiomikozės sukėlėjas

Branchiomyces sanguinis (natyvinis preparatas)

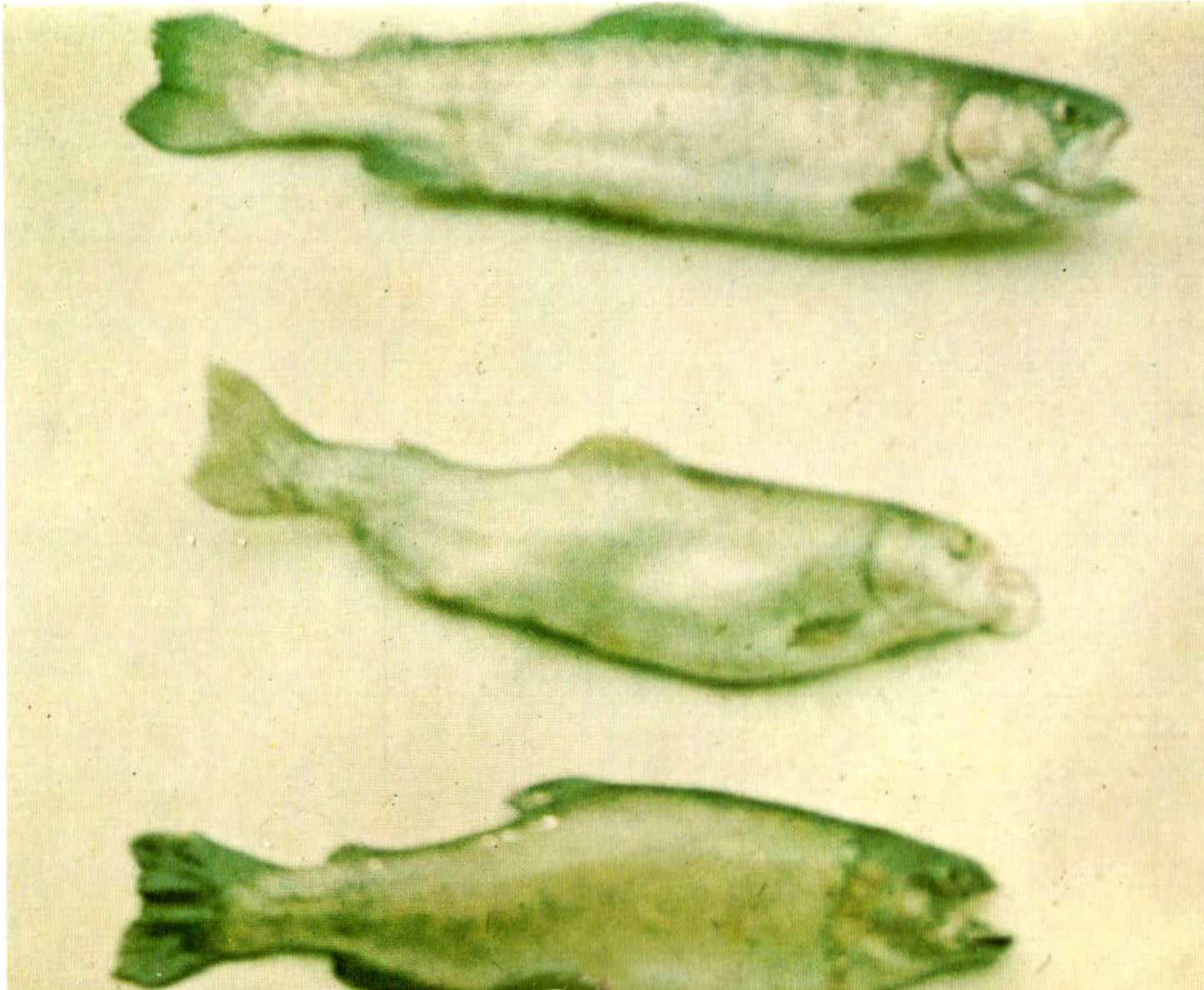
Karpio žiaunos, esant branchiomikozei

Karpio branchiomikozé

Upétakio ichtiofonozé

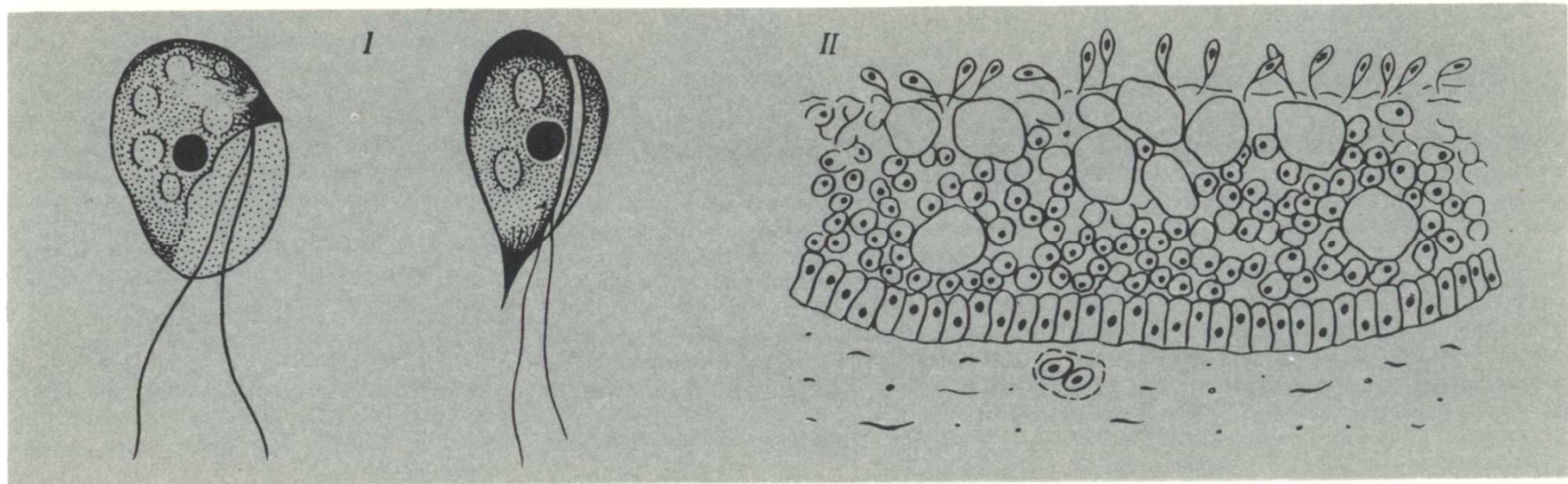

Invazinės žuvų ligos

Žuvų protozoinių ligų sukėlėjai yra *Sarcomastigophora*, infuzorijų, *Apicomplexa*, mikrosporidijų, miksosporidijų atstovai.

Visi jie plačiai paplitę skirtingo tipo akvakultūros ūkiuose veisiamų žuvų organizmuose.

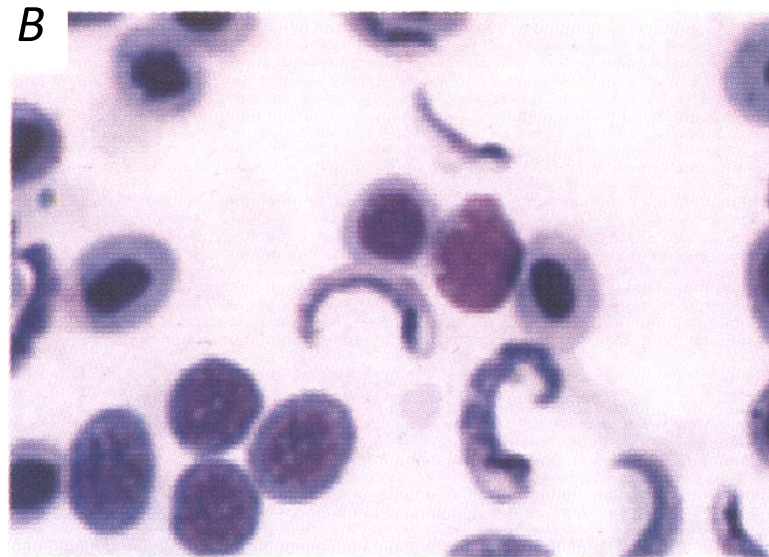
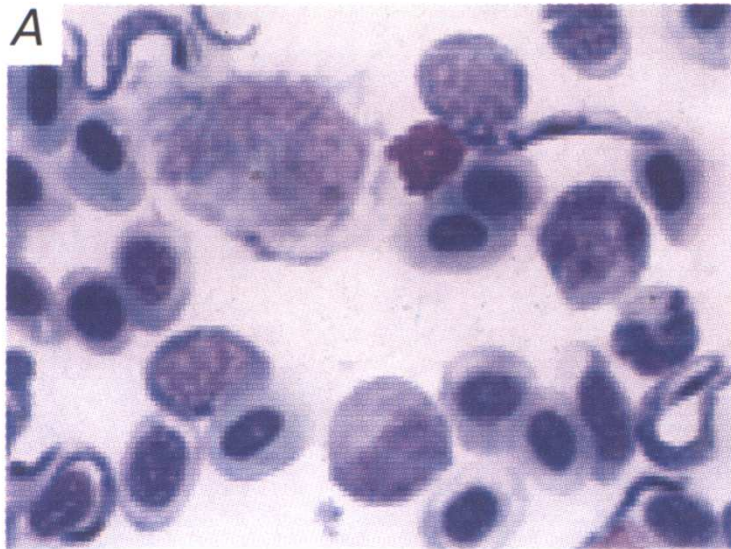
Kostiozės (ichtiobodozės) sukėlėjas

I – Kostiozės sukėlėjas (*Costia necatrix*).

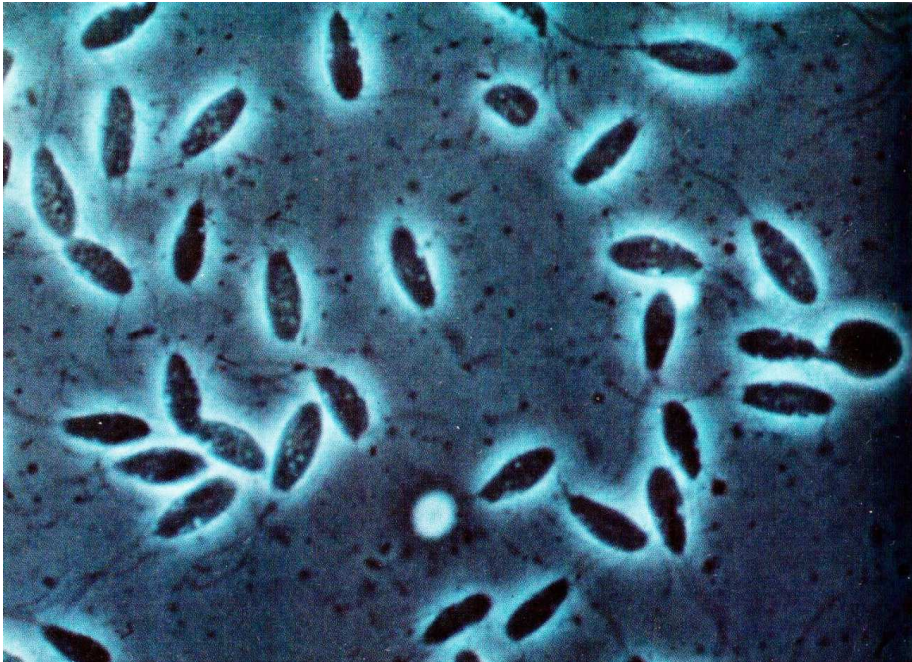
II – *Costia* sukeltas karpių šiųmetuko odos pažeidimas (pav. iš audinio pavyzdžio)

Šlakio kriptobiozė

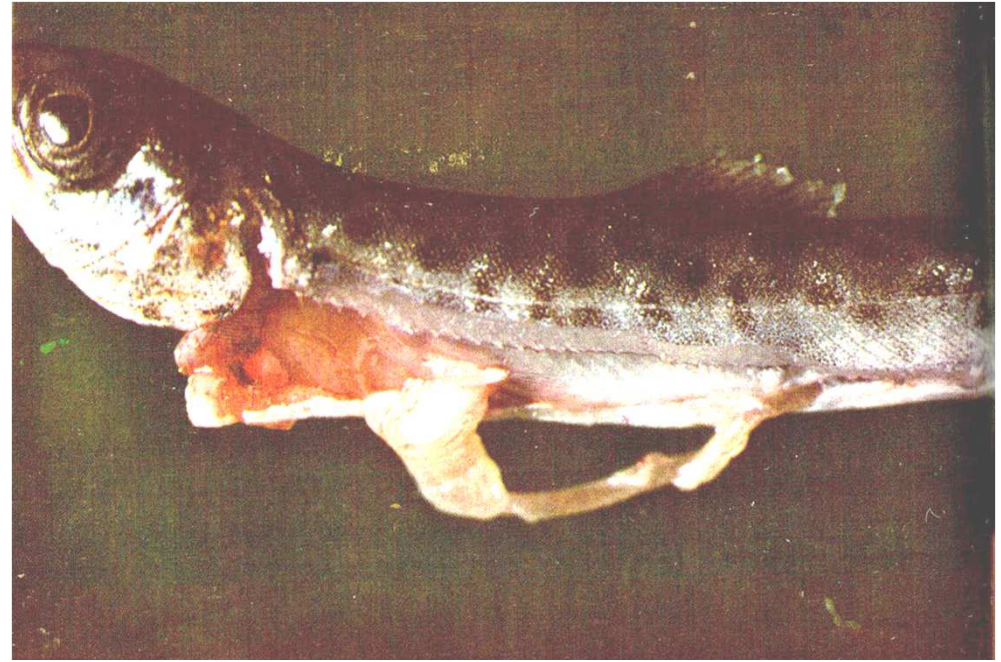

- a – kraujo vaizdas, esant stipriam užkrėstumui;
- b – kraujo vaizdas, esant nestipriam užkrėstumui.

Lašišinių heksamitozė

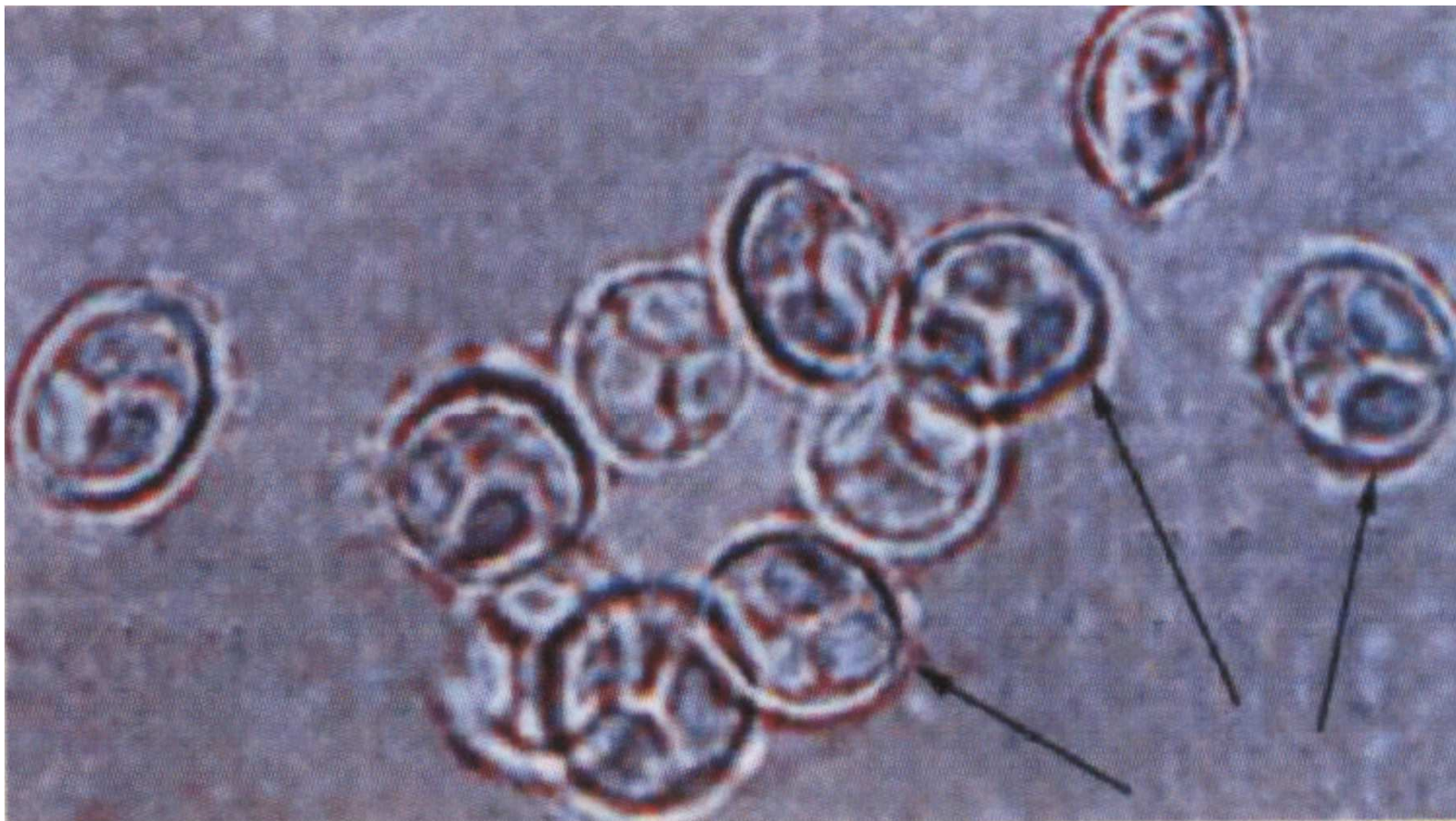
a

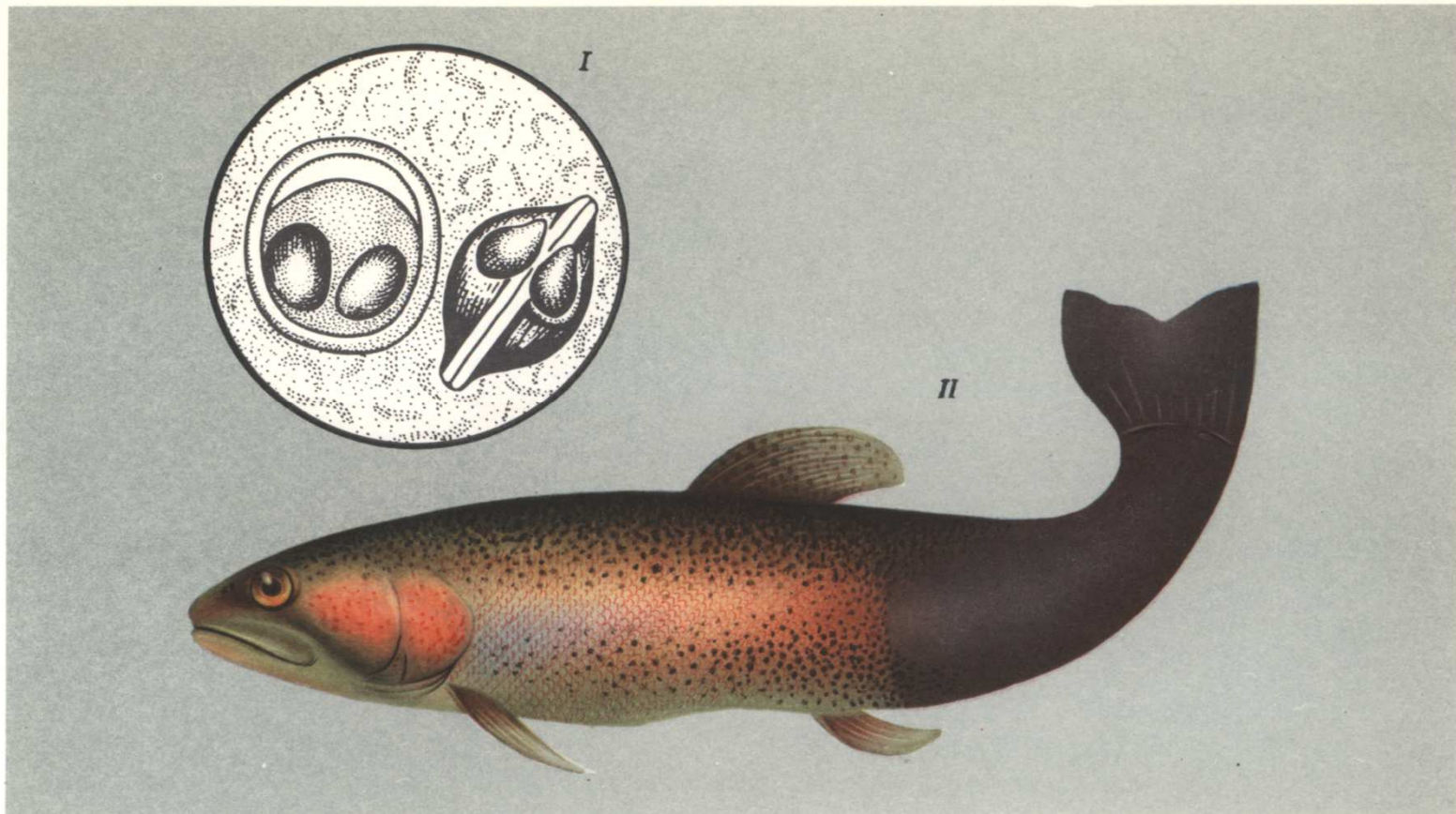
b

a – sukėlėjas; b – žuvis, užkrėsta heksamitais.

Miksosporidijos, parazituojančios žuvų raumenyse

Sūkurinēs ligos sukēlējas

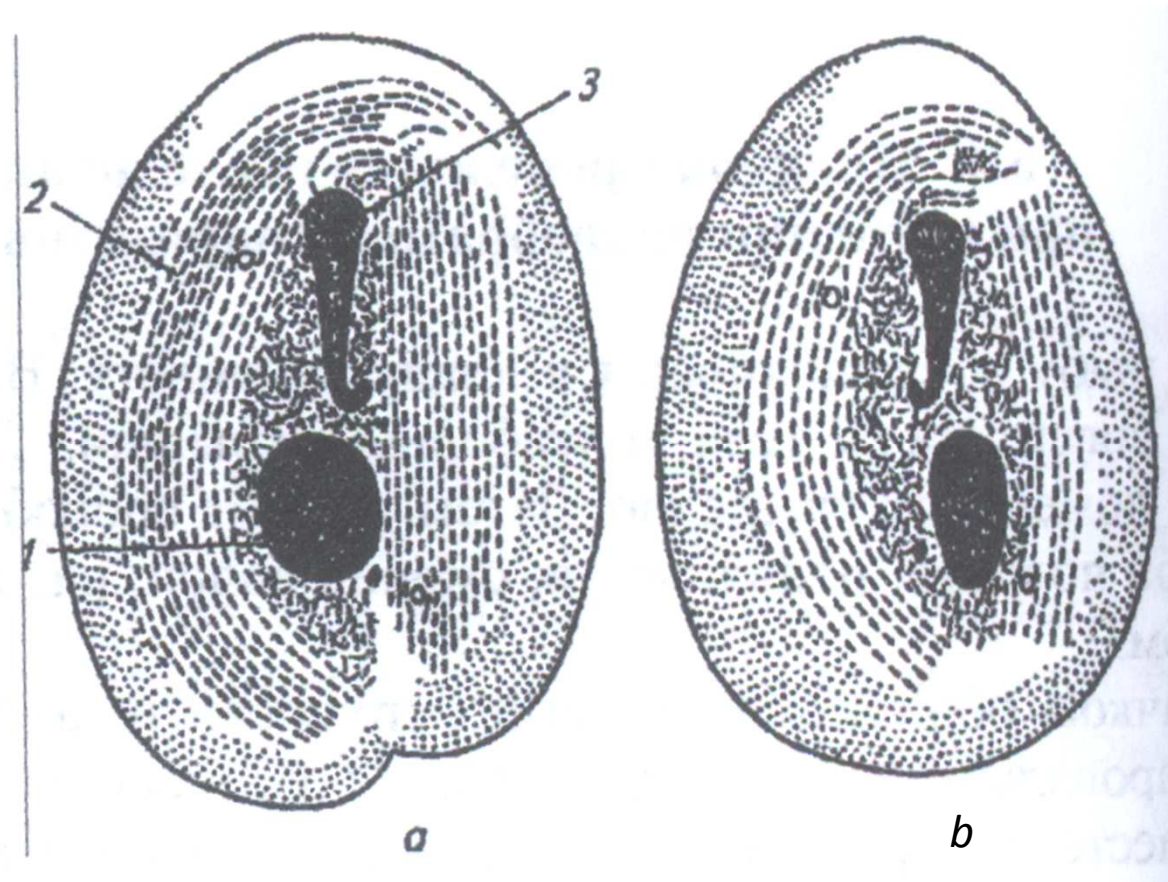
I – Sūkurinēs ligos sukēlējas *Myxosoma cerebralis*;

II – Upētakis, sergantis sūkurine liga.

***Henneguya zschokkei* cistos
žuvies poodiniame audinyje**

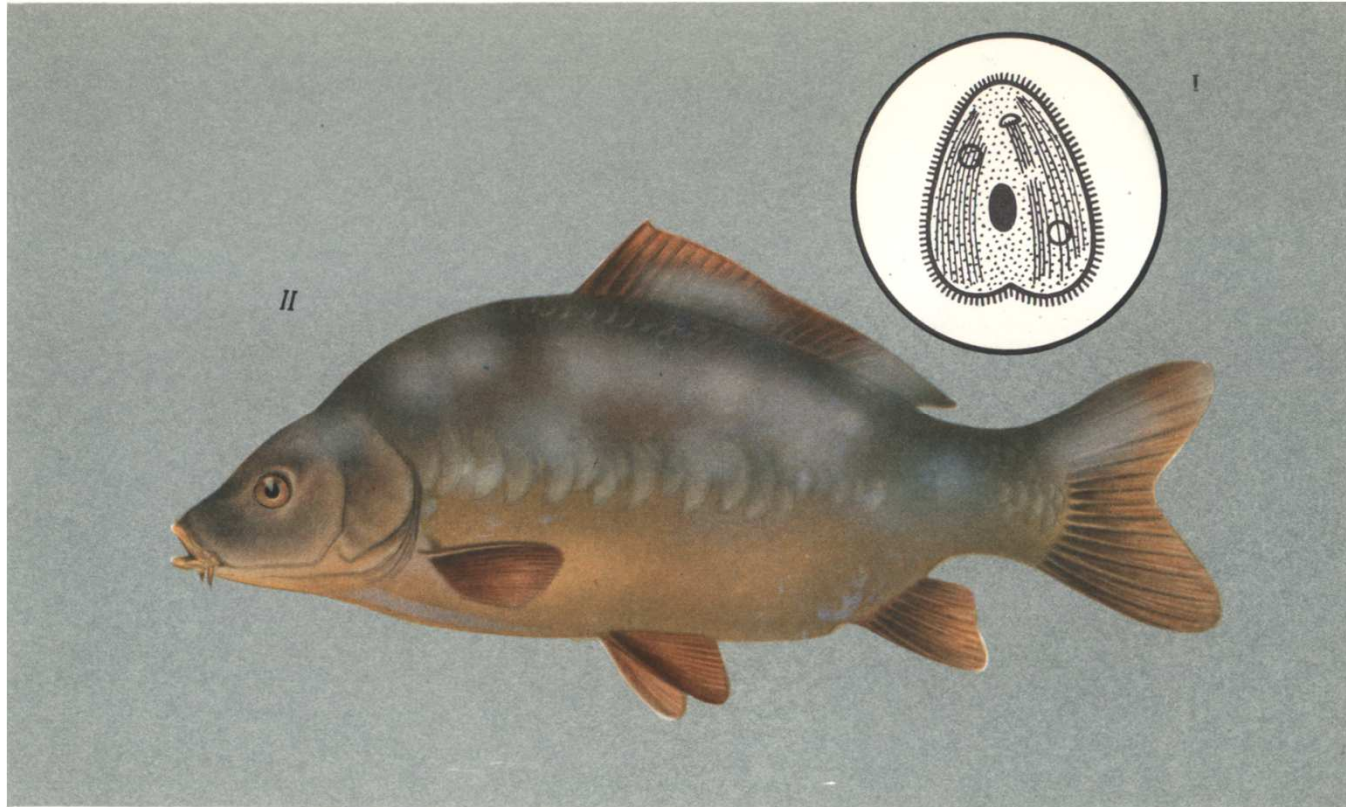
Chilodoneliozės sukėlėjai

a – *Chilodonella cyprini*; b – *Ch. hexasticha*

1 – branduolys, 2 – blakstienų eilės, 3 – burnos aparatas

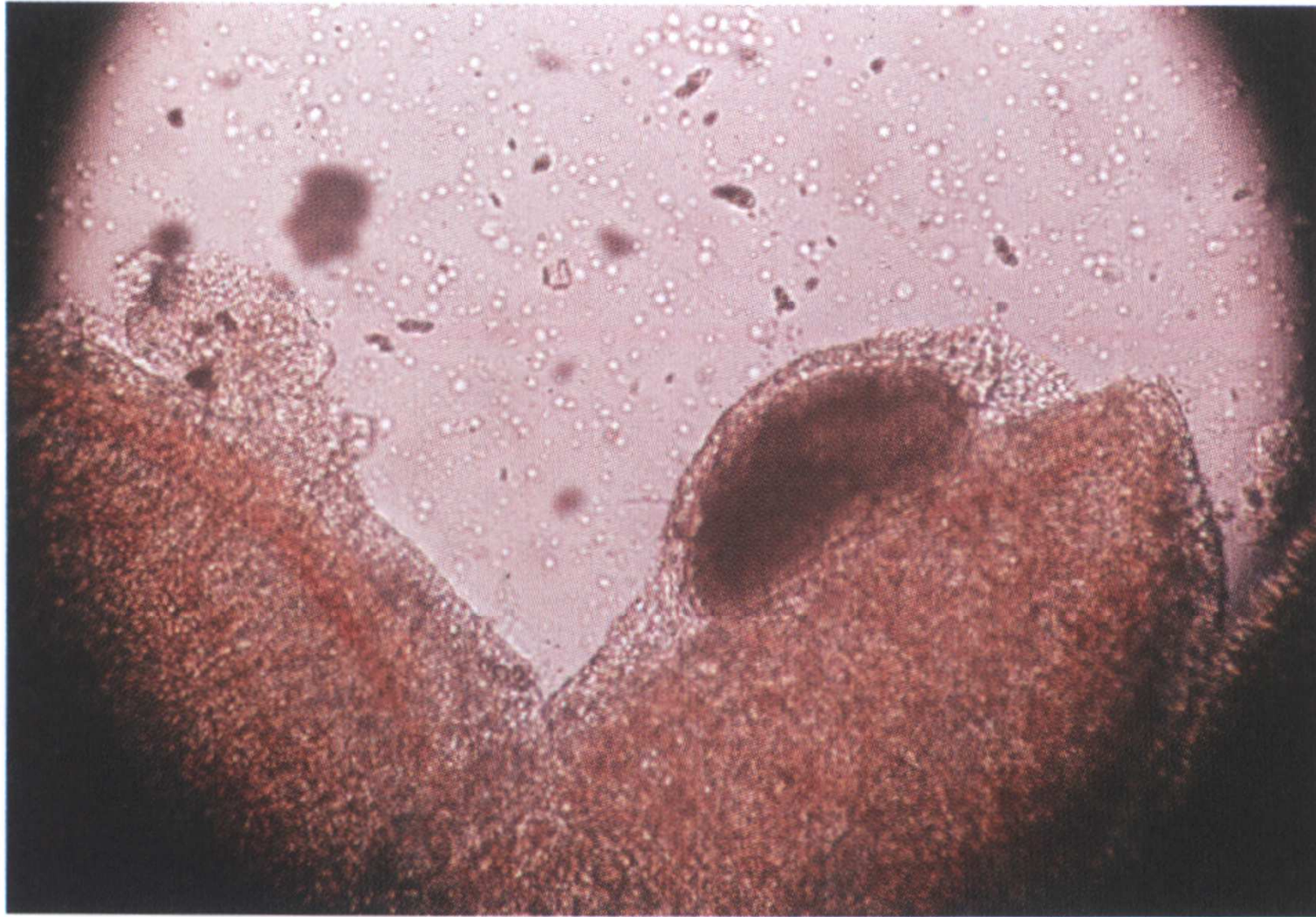
Chilodoneliozēs sukēlējas

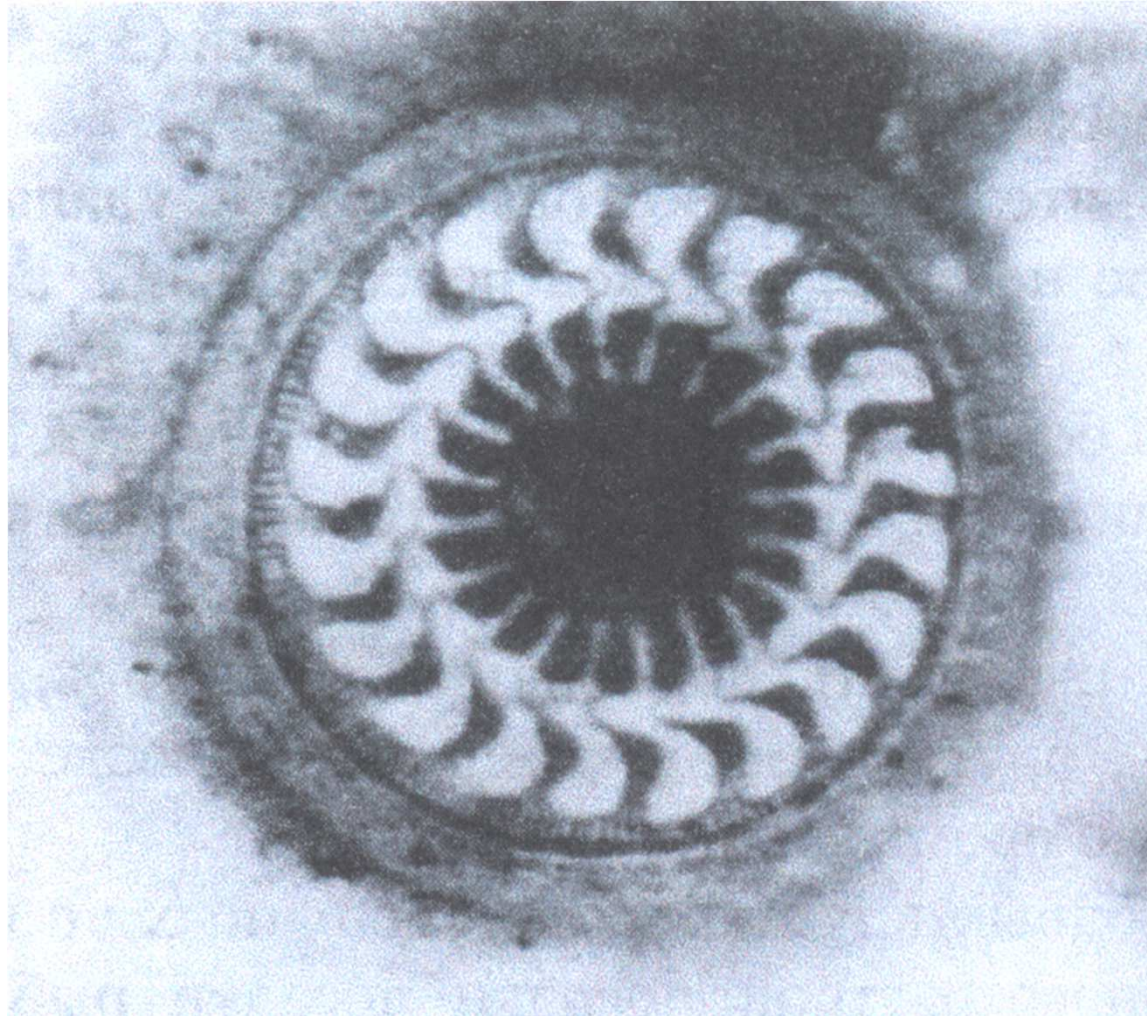
I – Chilodoneliozēs sukēlējas – *Chilodonella piscicola*

II – Karpis, sergantis chilodonelioze

***Ichthyophthirius* ant žuvų žiaunų**

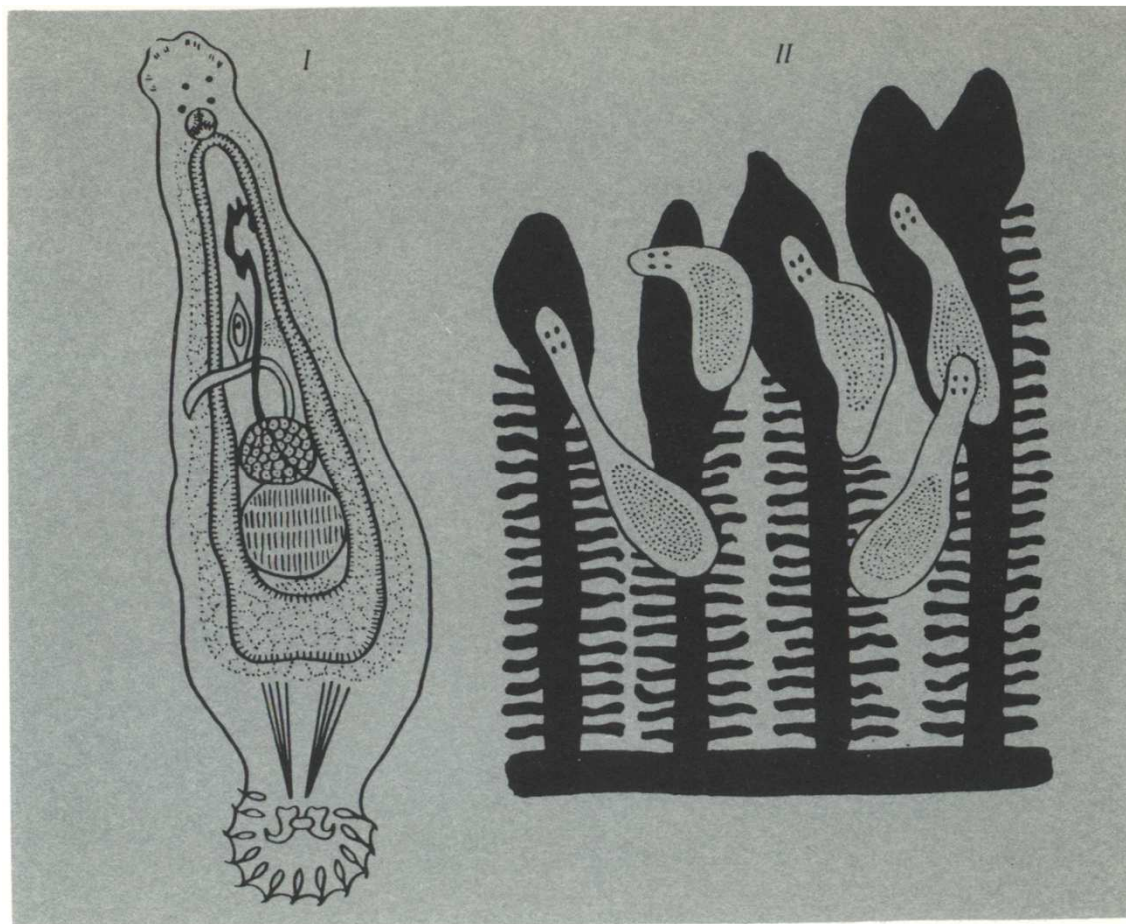

Trichodina domerguei

Helmintozė

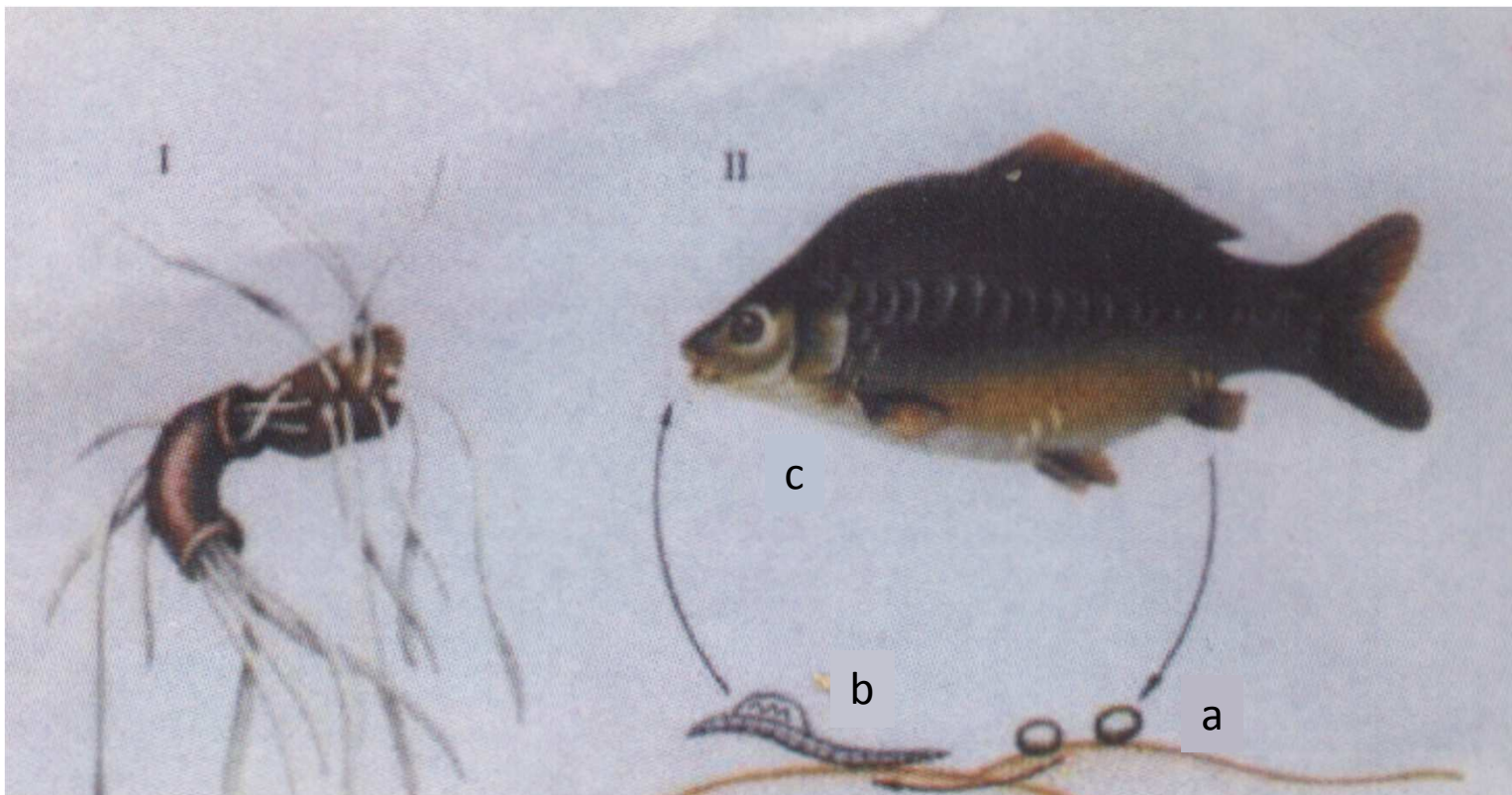
Helmintozė – tai liga, kurią sukelia parazitinės kirmėlės. Šių kirmėlių tipų atstovai: plokščiosios kirmėlės, apvaliosios kirmėlės, dygiastraubliai, dėlės.

I – *Dactylogyrus* – bendrasis vaizdas (pagal Bychovskį)

II – Karpio žiaunų lapeliai, užkrėsti *Dactylogyrus*. Jungiamojo audinio augimas, kvėpavimo klosčių pažeidimas

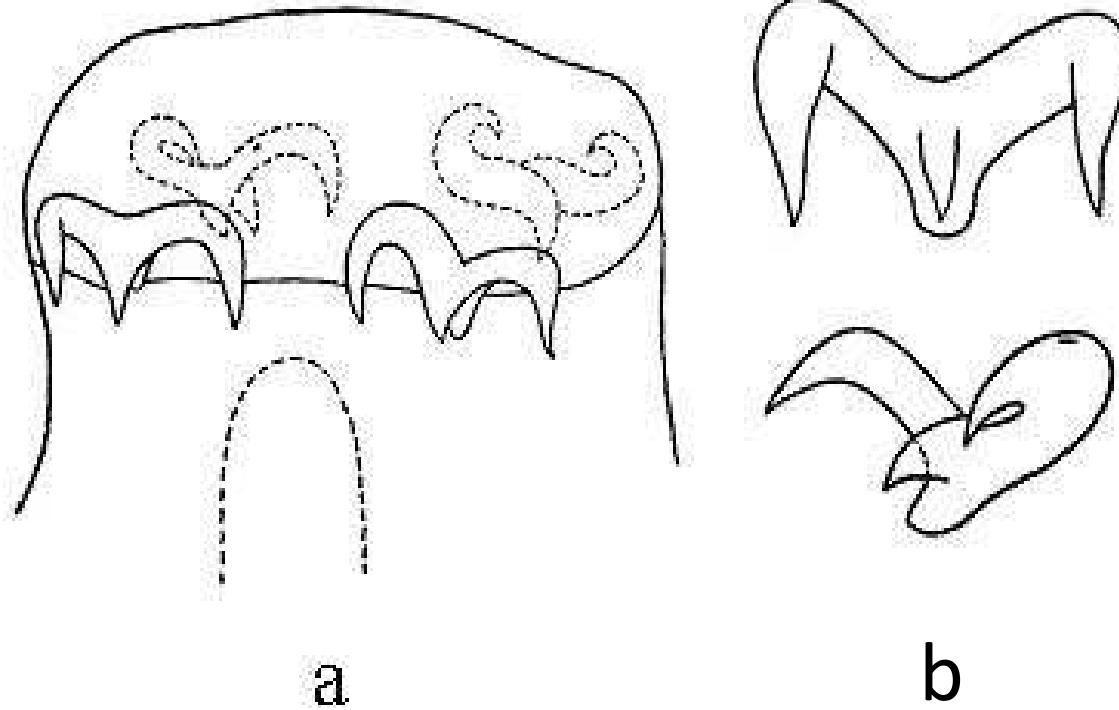
Karpio kaviozė

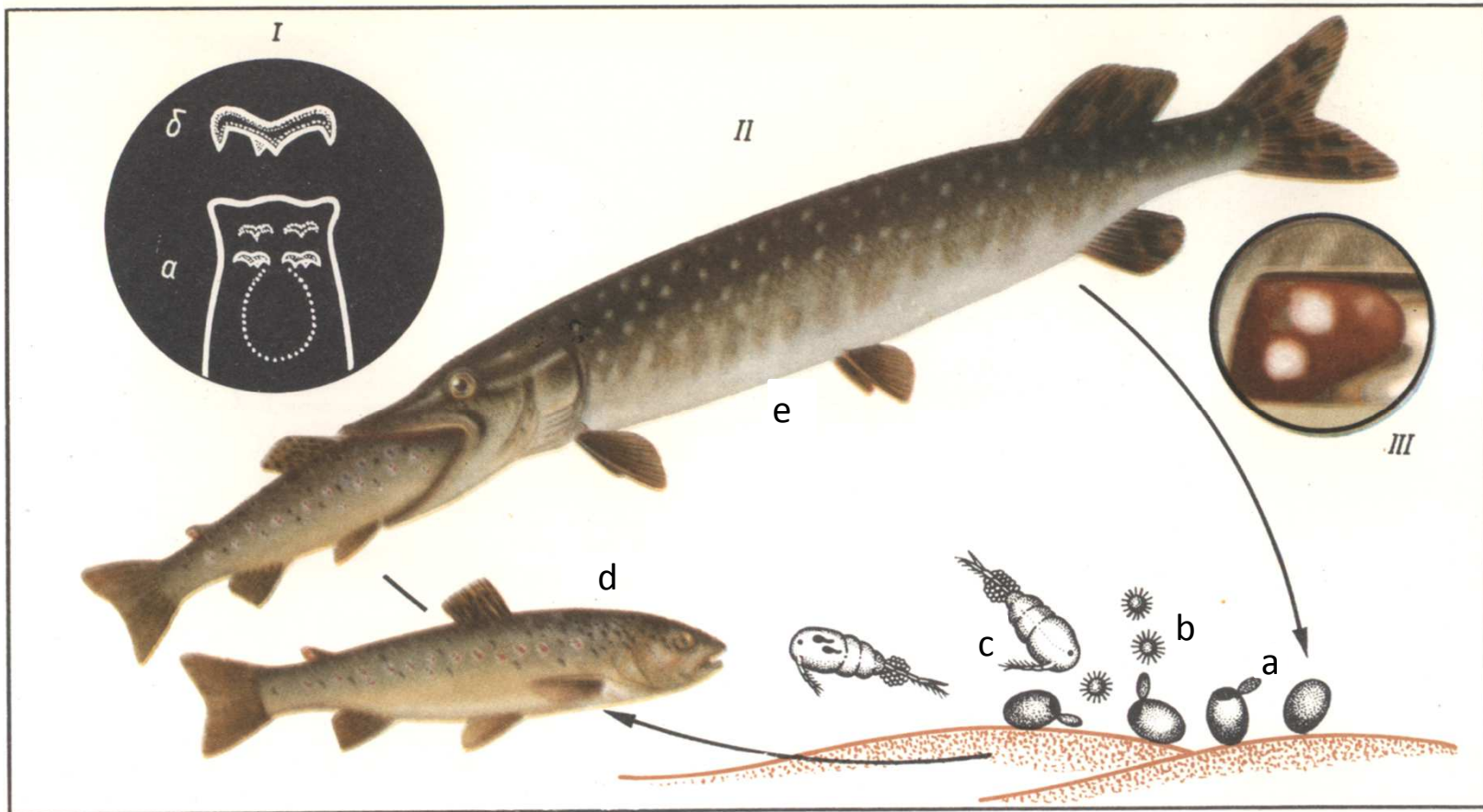
I – karpio žarnynas, užkrėstas *Cavia*

II – kaviozės sukėlėjo vystymosi ciklas: a) kiaušinis;
b) tarpiniai nešiotojai (mažašerės kirmėlės);
c) galutinis nešiotojas – karpis.

Triaenophorus nodulosus

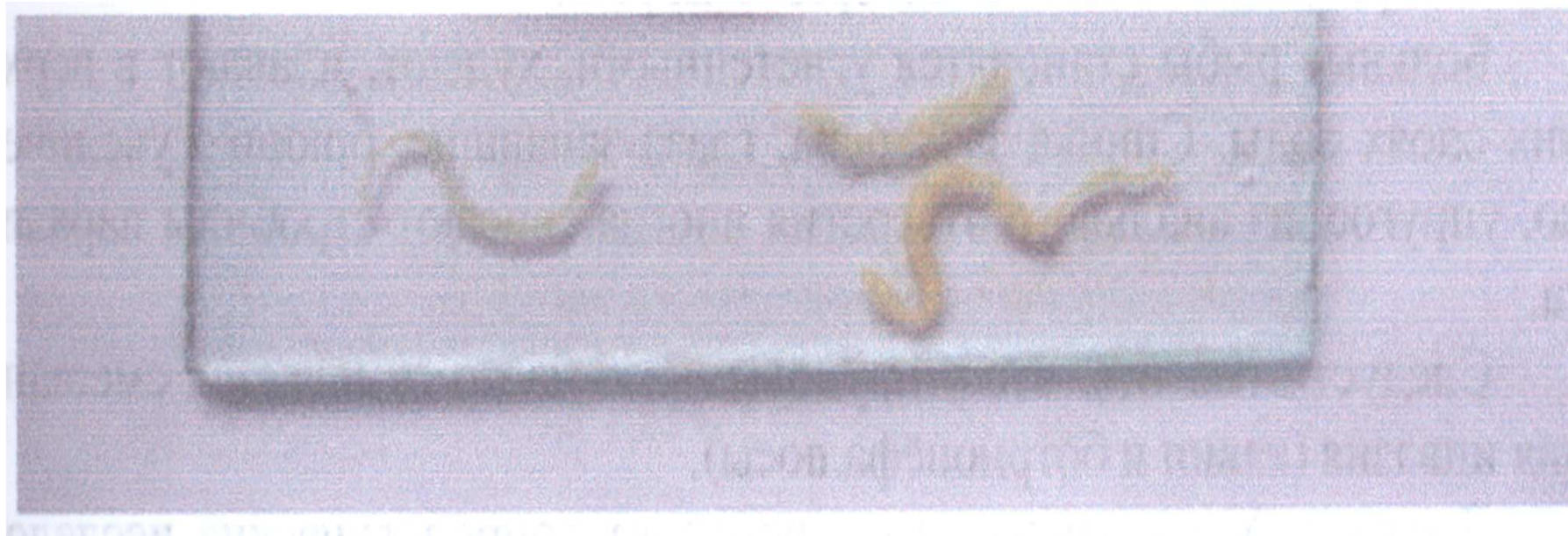
a – skoleksas; b – kabliukai.

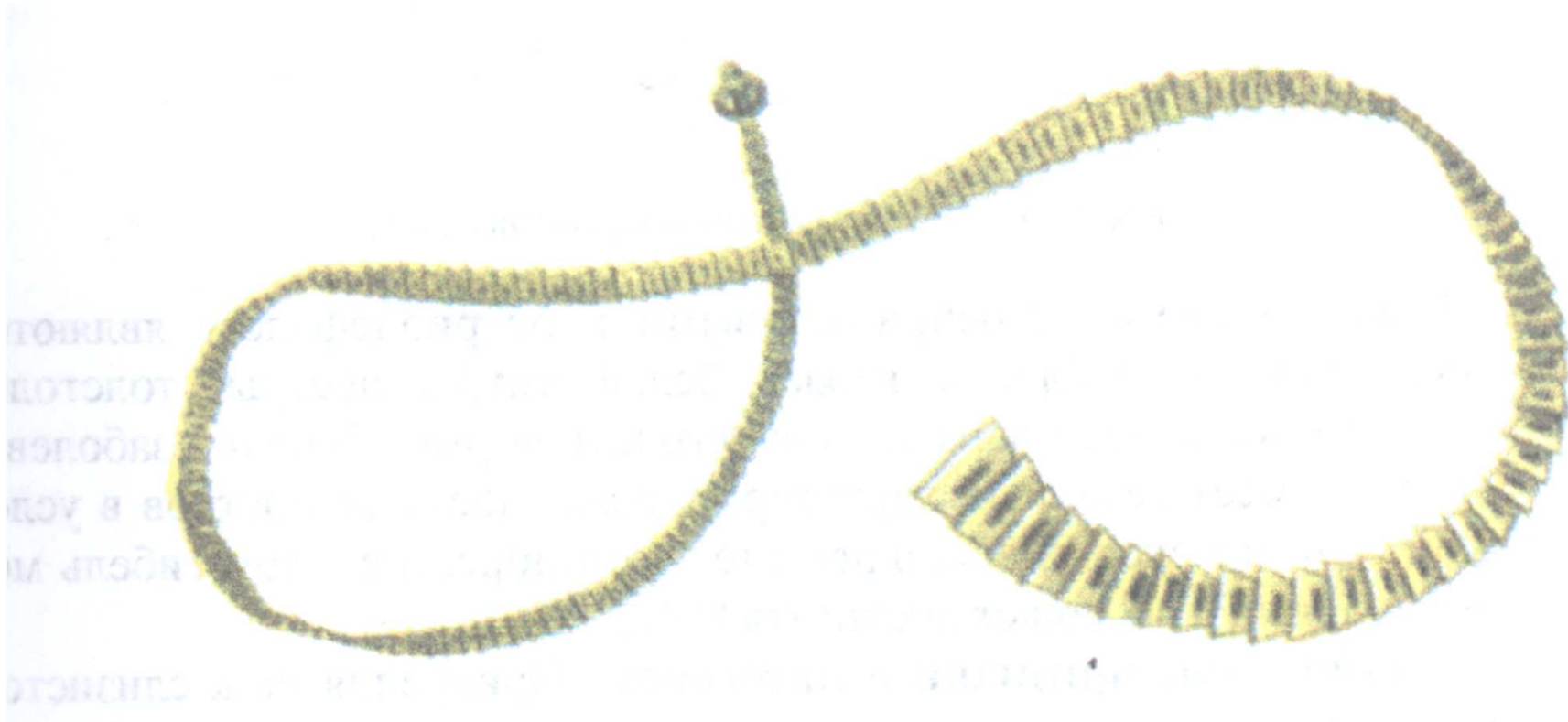
I – Trienoforozēs sukēlējas *Triaenophorus nodulosus*: a – galvutē; b – kabliukas. II – *Triaenophorus nodulosus* vystymosi ciklas: a – kiaušinis; b – koracidijos; c – ciklopas (pirmais tarpinis nešiotojas); d – upėtakis (antrasis tarpinis nešiotojas); e – lydeka (galutinis nešiotojas).

III – *Triaenophorus* kapsulē upėtakio kepenyse.

Bothriocephalus
iš karpio žarnyno

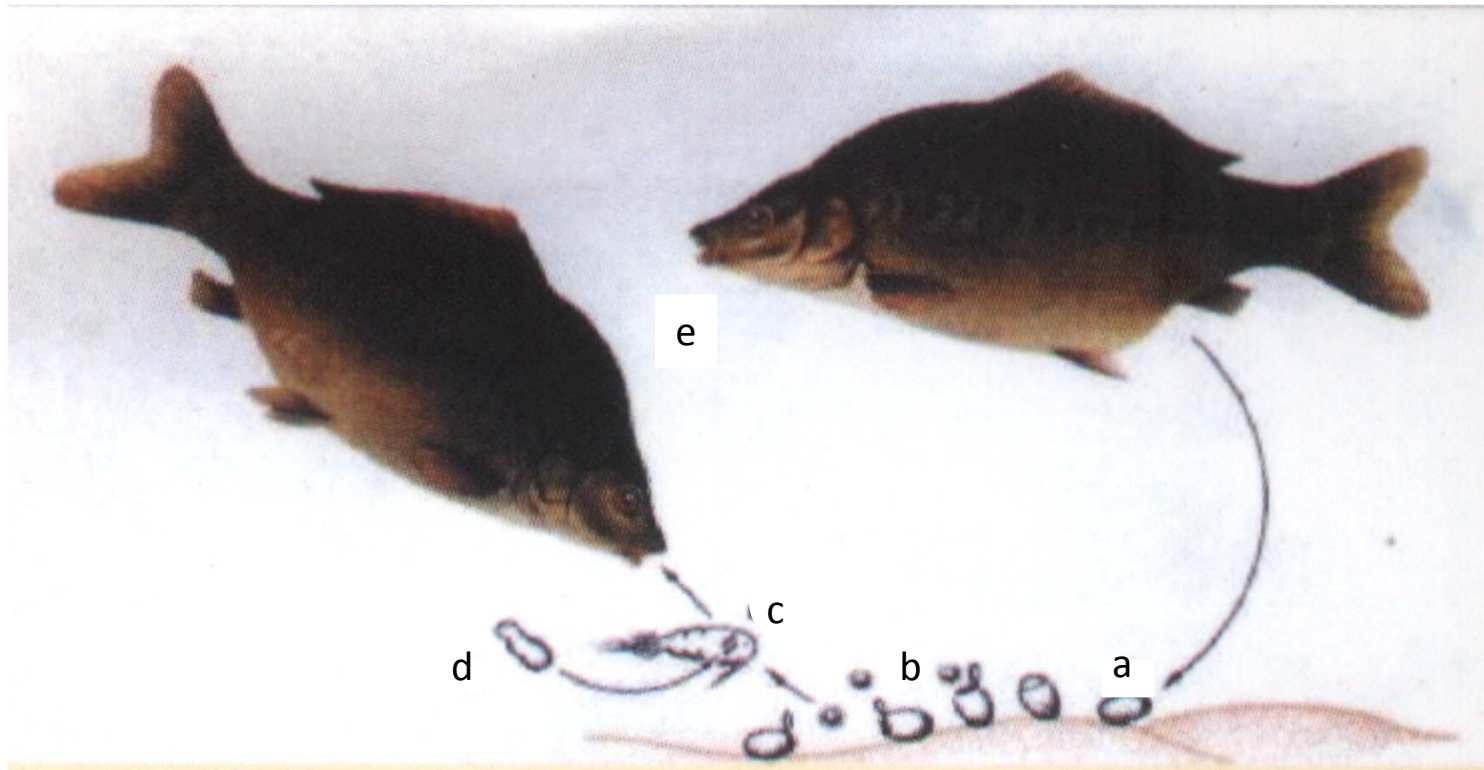

Botriocéfalozės sukėlėjas

Bothryocephalus acheilognathi

Bothriocephalus acheilognathi vystymosi ciklas

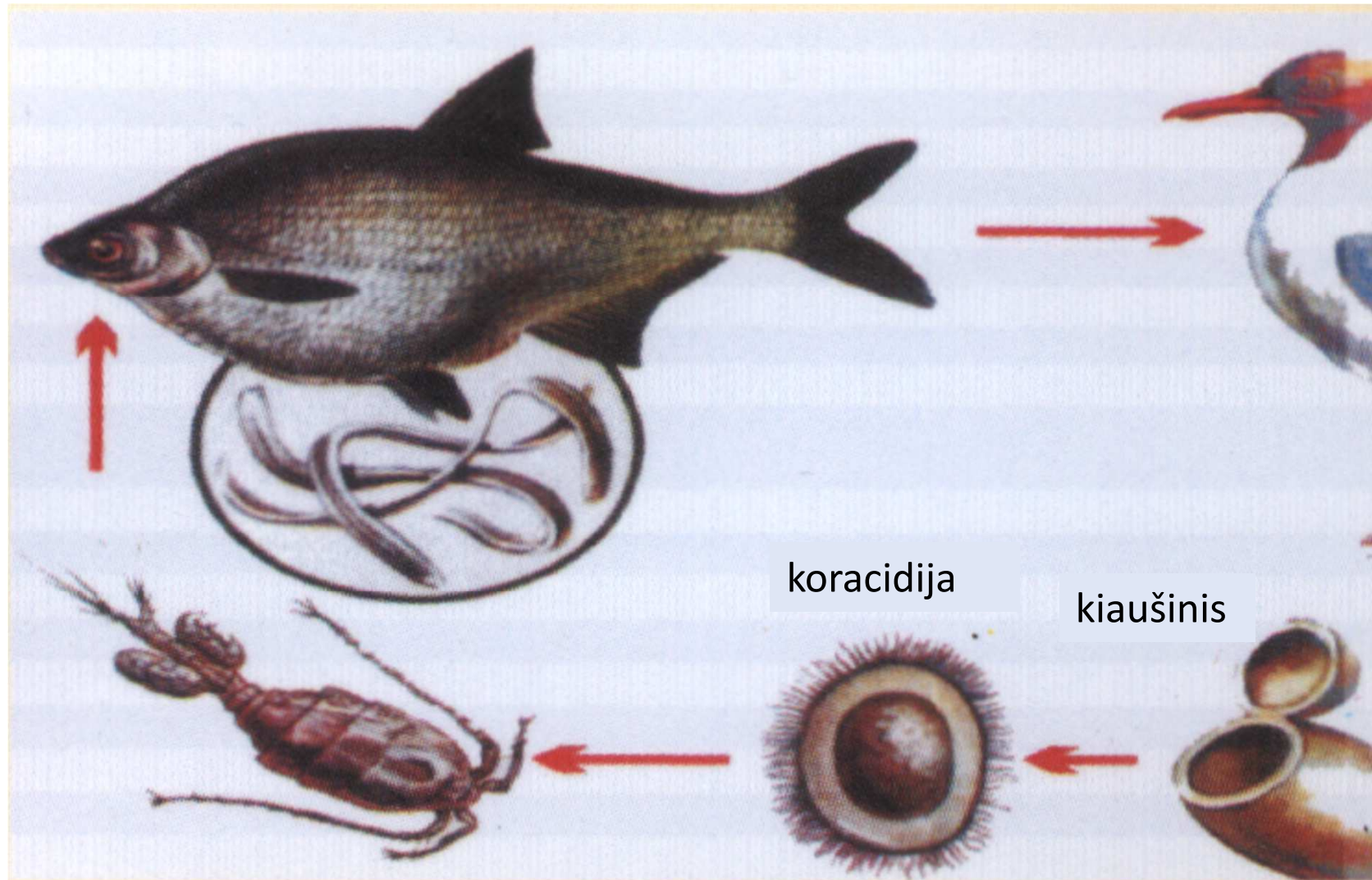

- a) kiaušinis; b) lervutė – koracidija;
c) tarpinis nešiotojas ciklopas; d) plerocerkoidas;
e) galutinis nešiotojas (karpis).

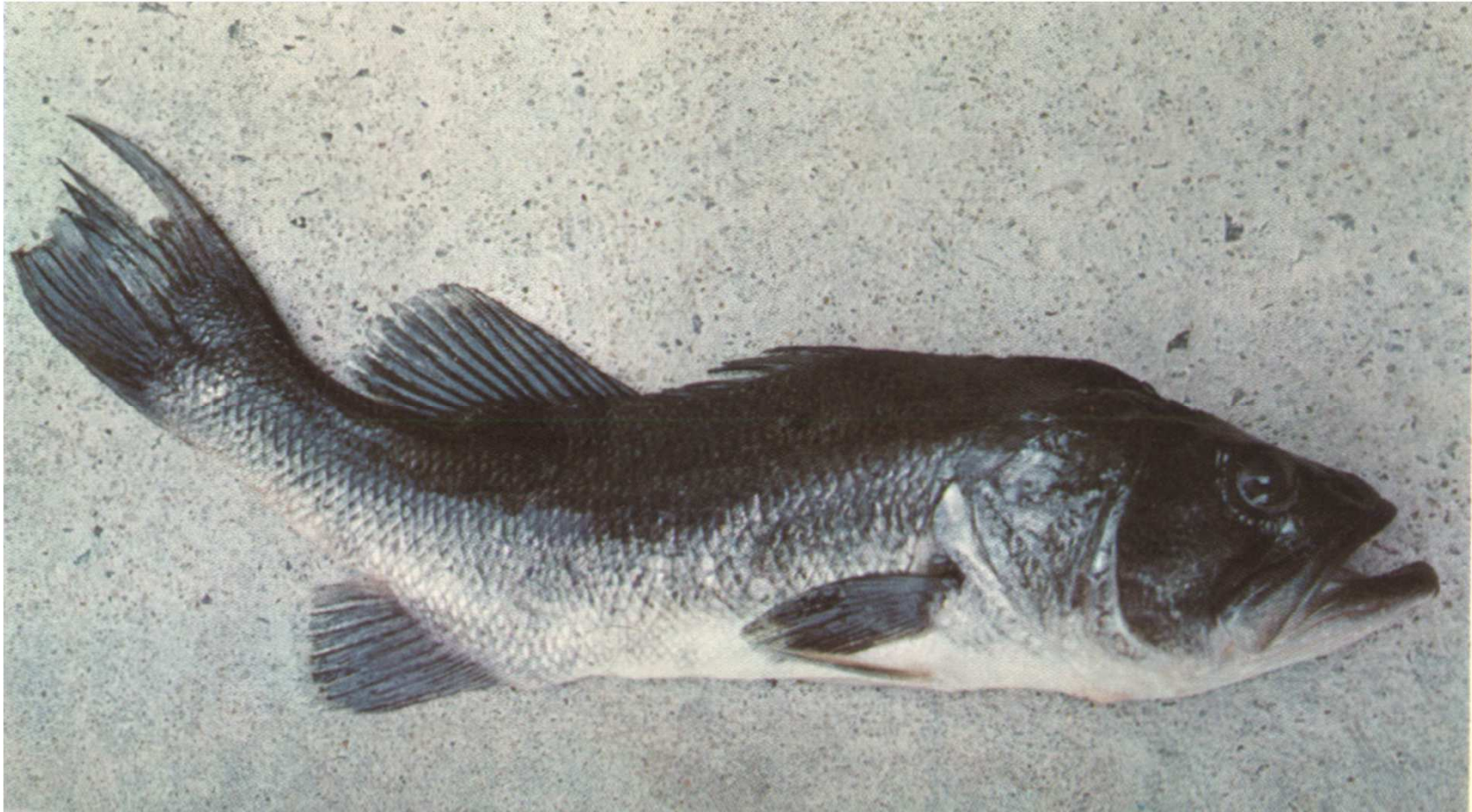
Karšio liguliozė

Liguliozės sukėlejo vystymosi ciklas

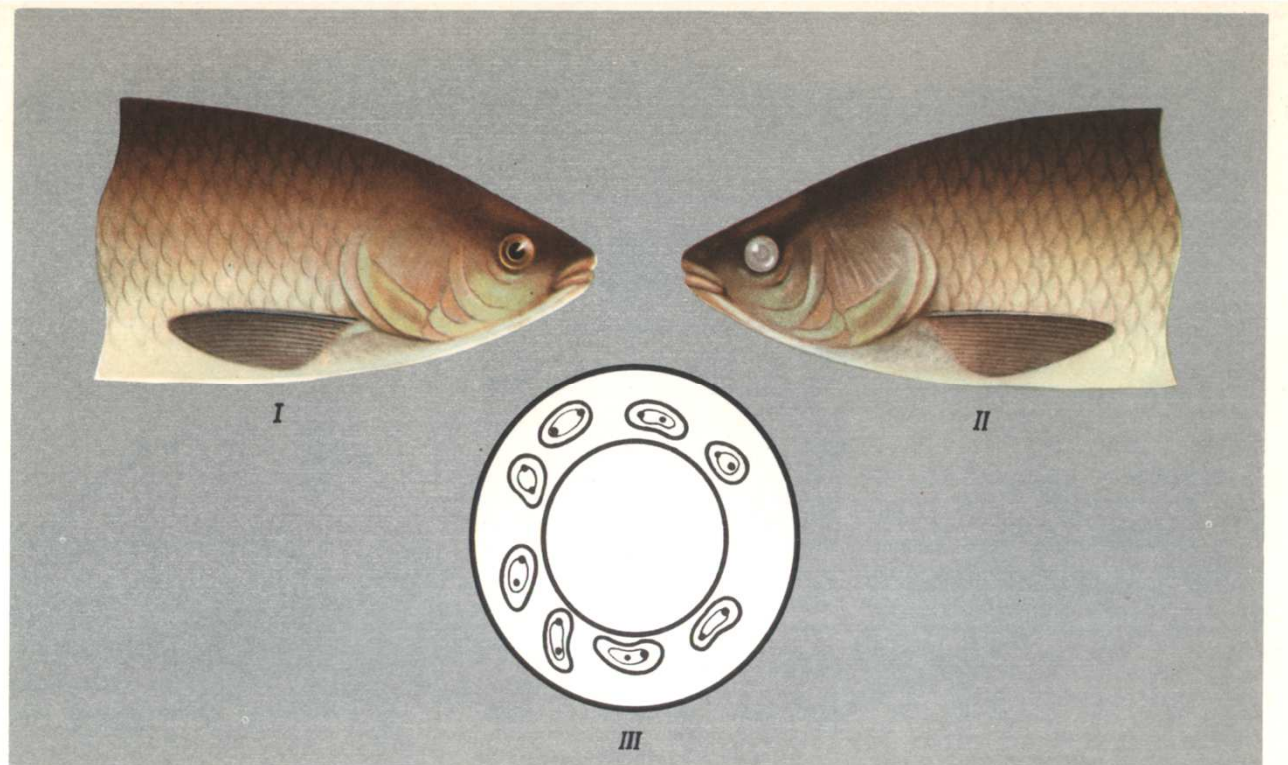
Žuvies, užkrėstos proteocefalioze, išorinis vaizdas

Proteocephalus exiguus
iš žuvų žarnyno

Diplostomatozė

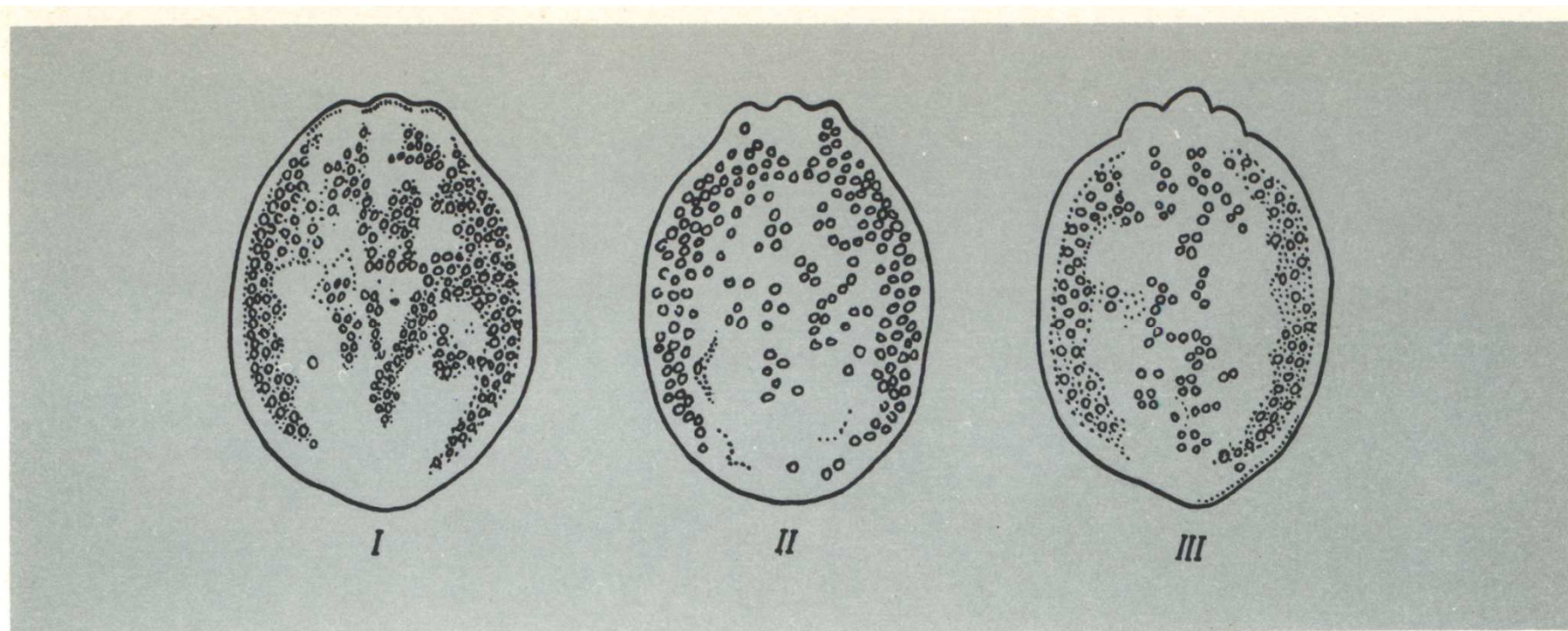

I – sveika žuvis;

II – akies pažeidimas – akies valkius (katarakta);

III – metacerkarija lęšiuko apvalkale.

Diplostomatozės sukėlėjai – metacerkarijos

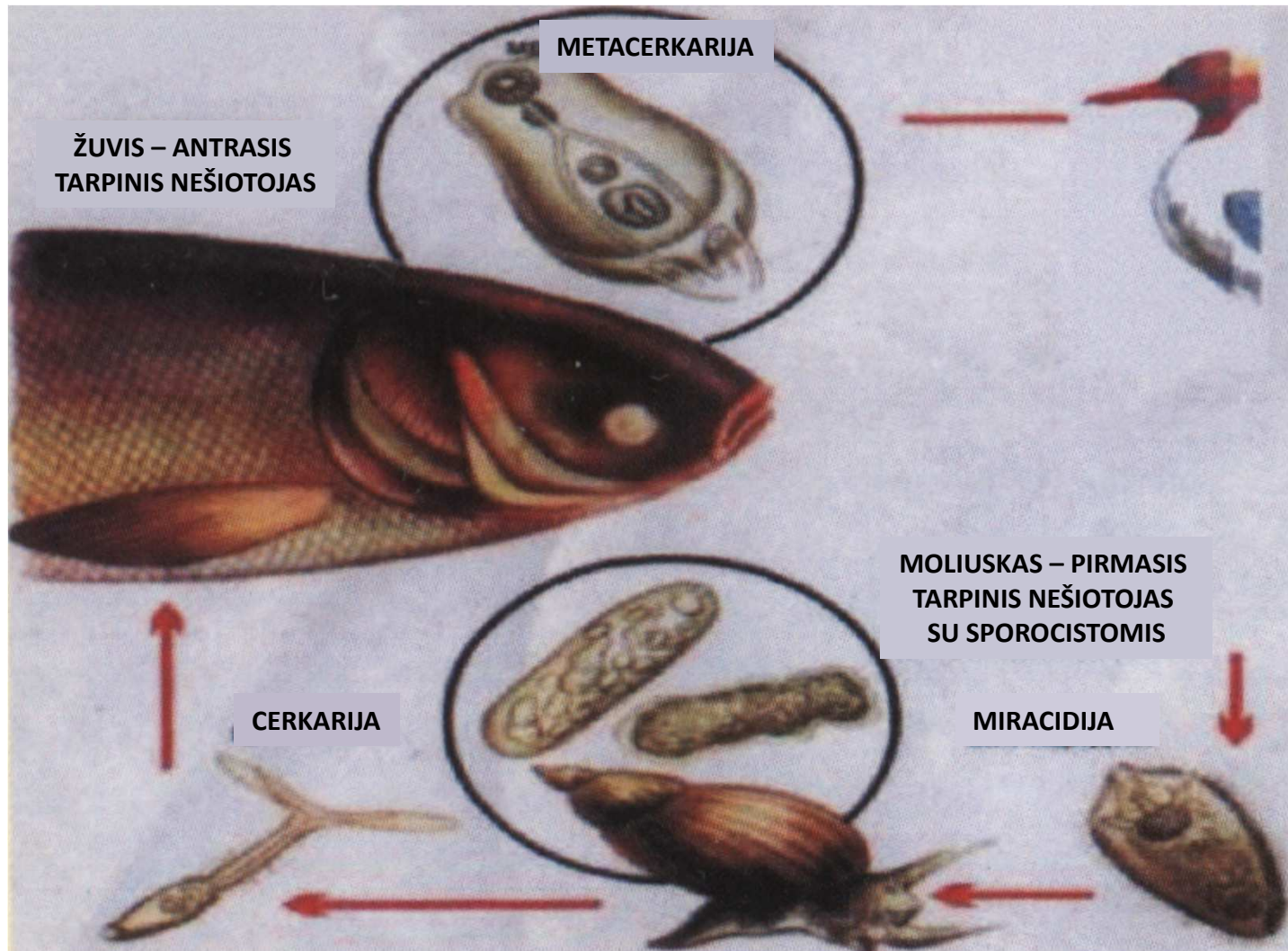

I – *Diplostomum baeri*

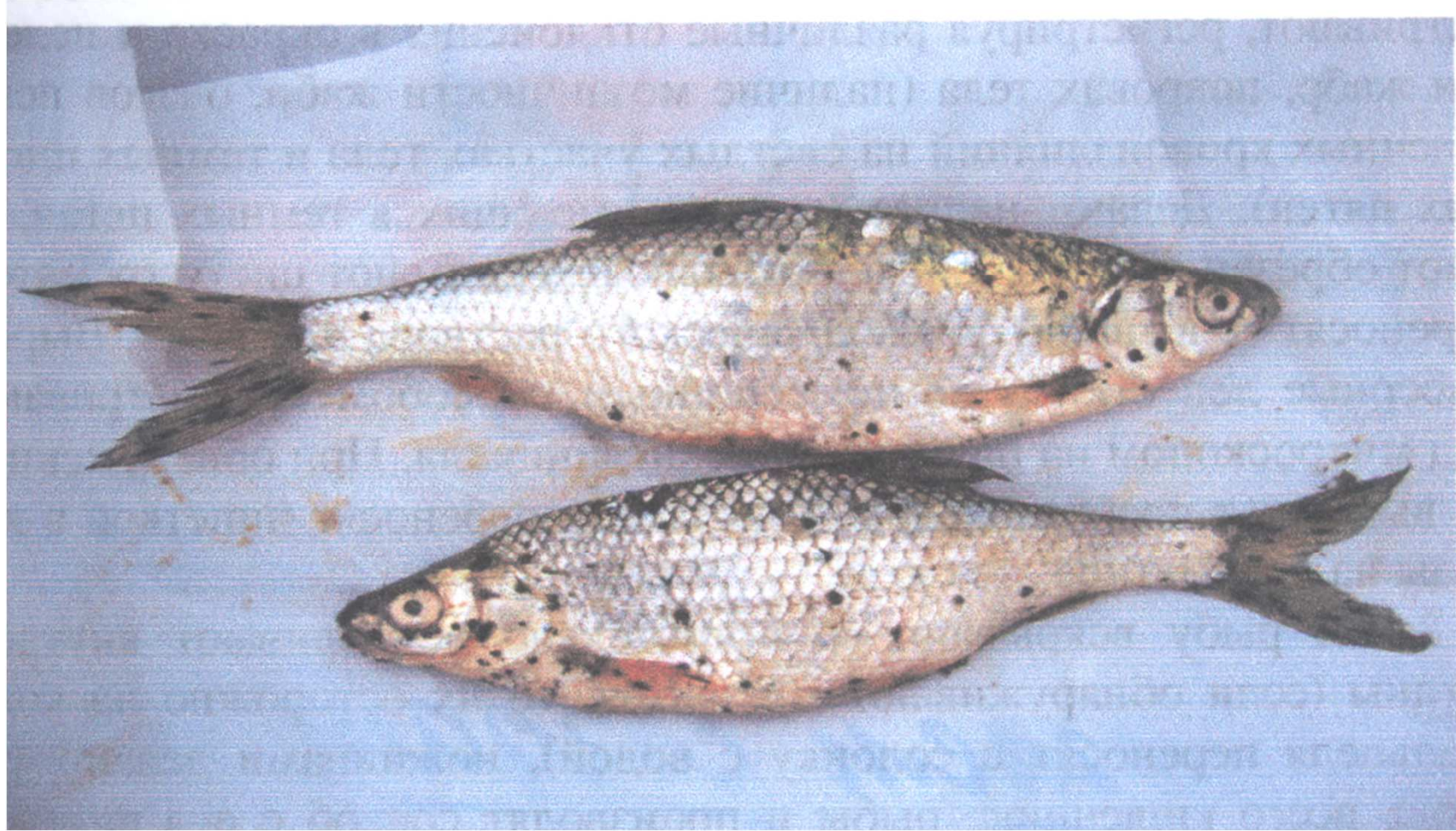
II – *Diplostomum indistinctum*

III – *Diplostomum spathaceum* (pagal Šiginą)

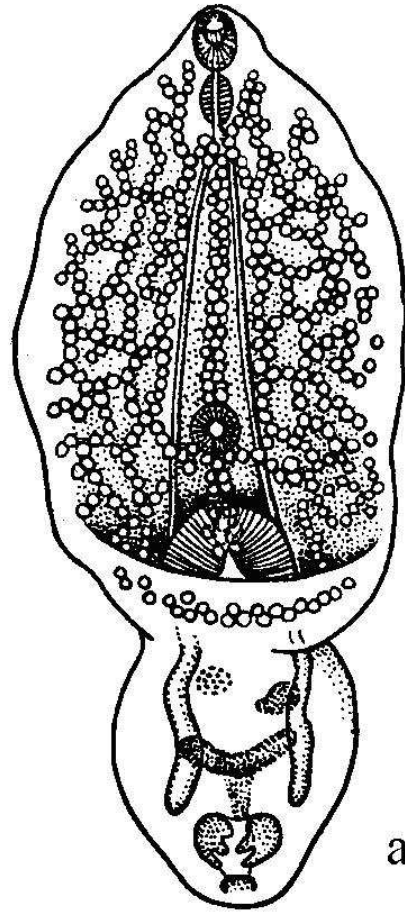
Diplostomatozės sukėlėjo vystymosi ciklas

Kuoja, užkrėsta postodiplostomatoze

Postodiplostomum cuticola

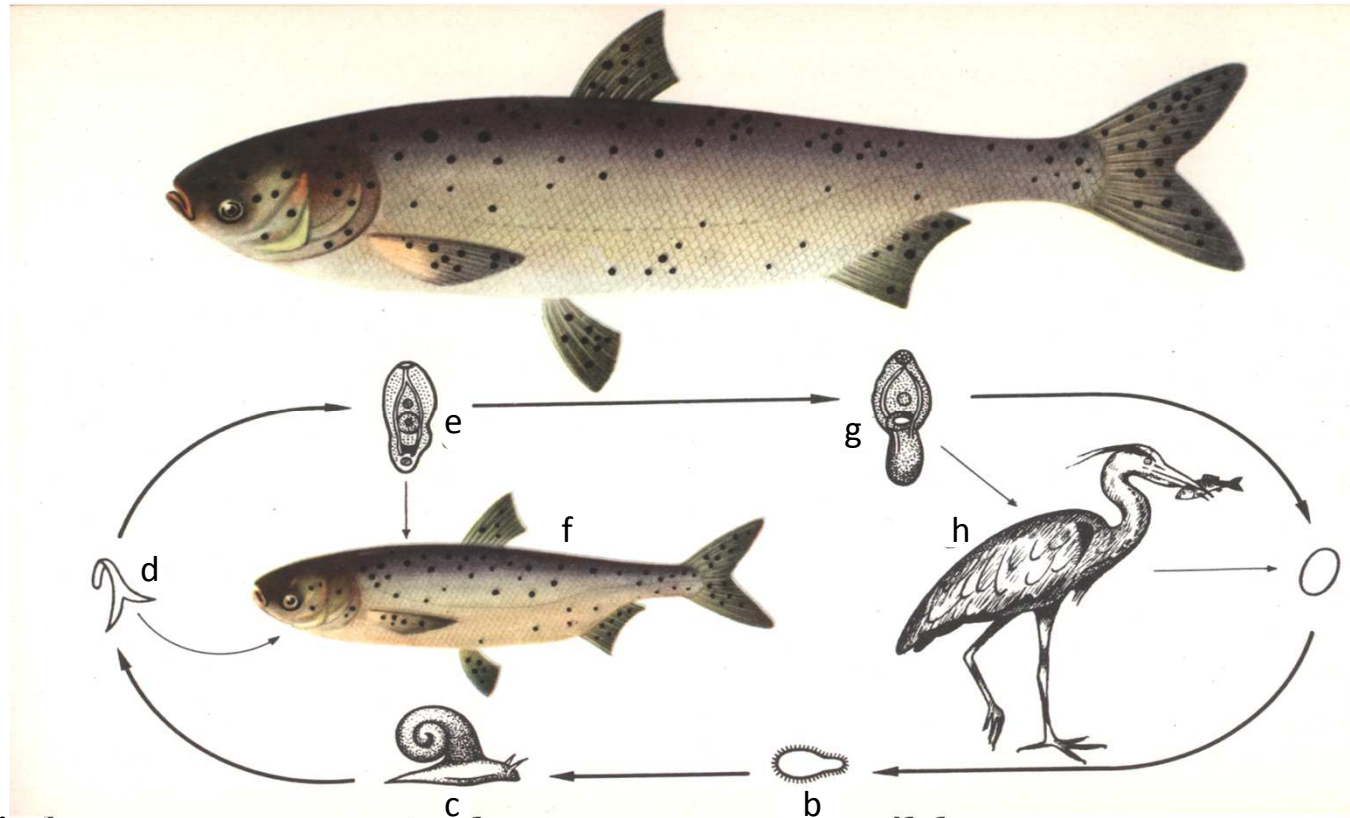
a

b

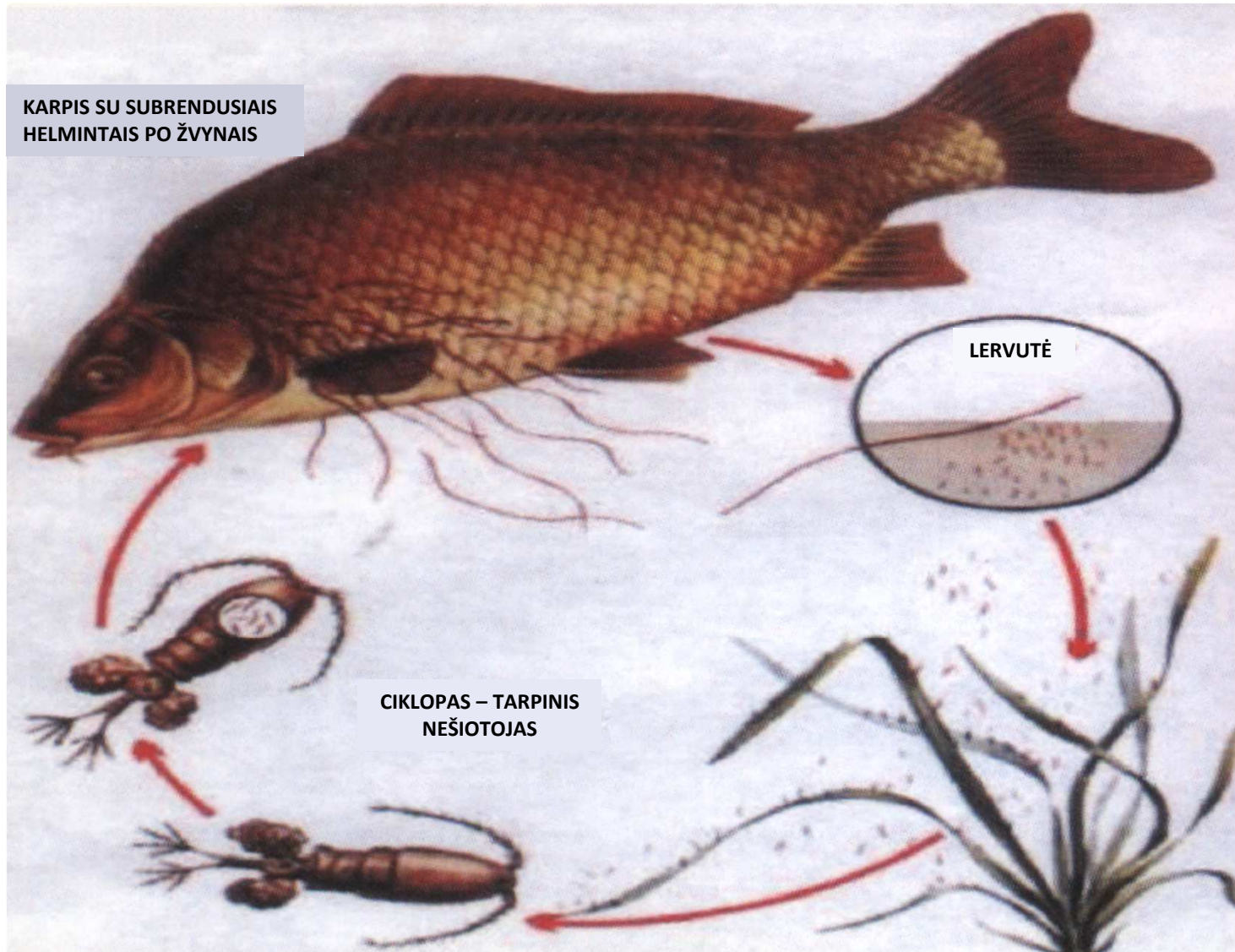
a – bendrasis vaizdas; b – lervutė cistoje.

Plačiakaktis, užsikrėtęs juodųjų dėmių liga

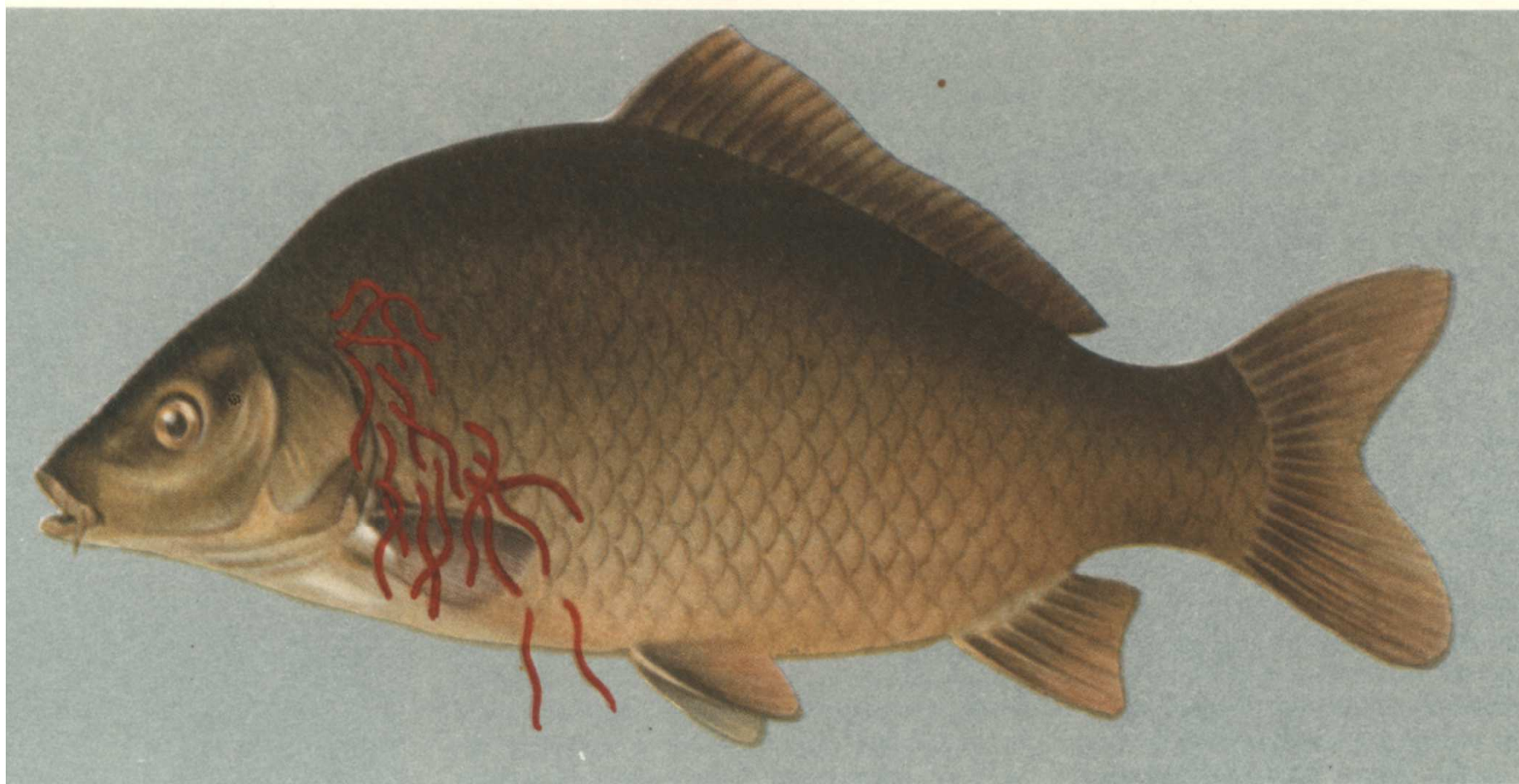

Posthodiplostomum cuticola vystymosi ciklas: a – kiaušinis; b – miracidija; c – ritininis moliuskas (pirmasis tarpinis nešiotojas su sporocistomis); d – cercarija; e – metacercarija; f – žuvis (antrasis tarpinis nešiotojas); g – lytiškai subrendęs parazitas; h – garnys, galutinis nešiotojas.

Filometroidozės sukėlėjo vystymosi ciklas

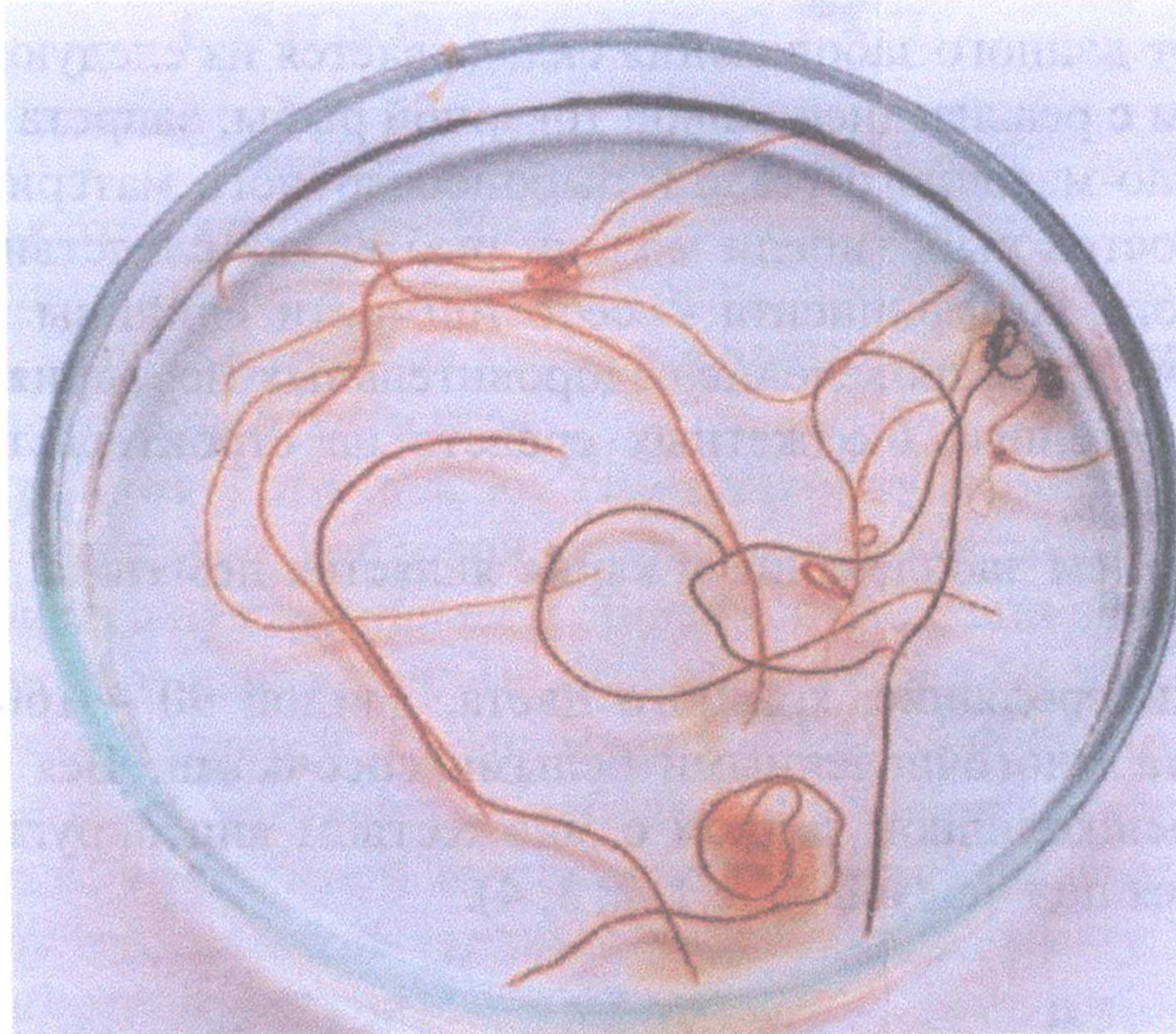
Karpis, užsikrėtęs filometroidoze

Karpio filometroidozè

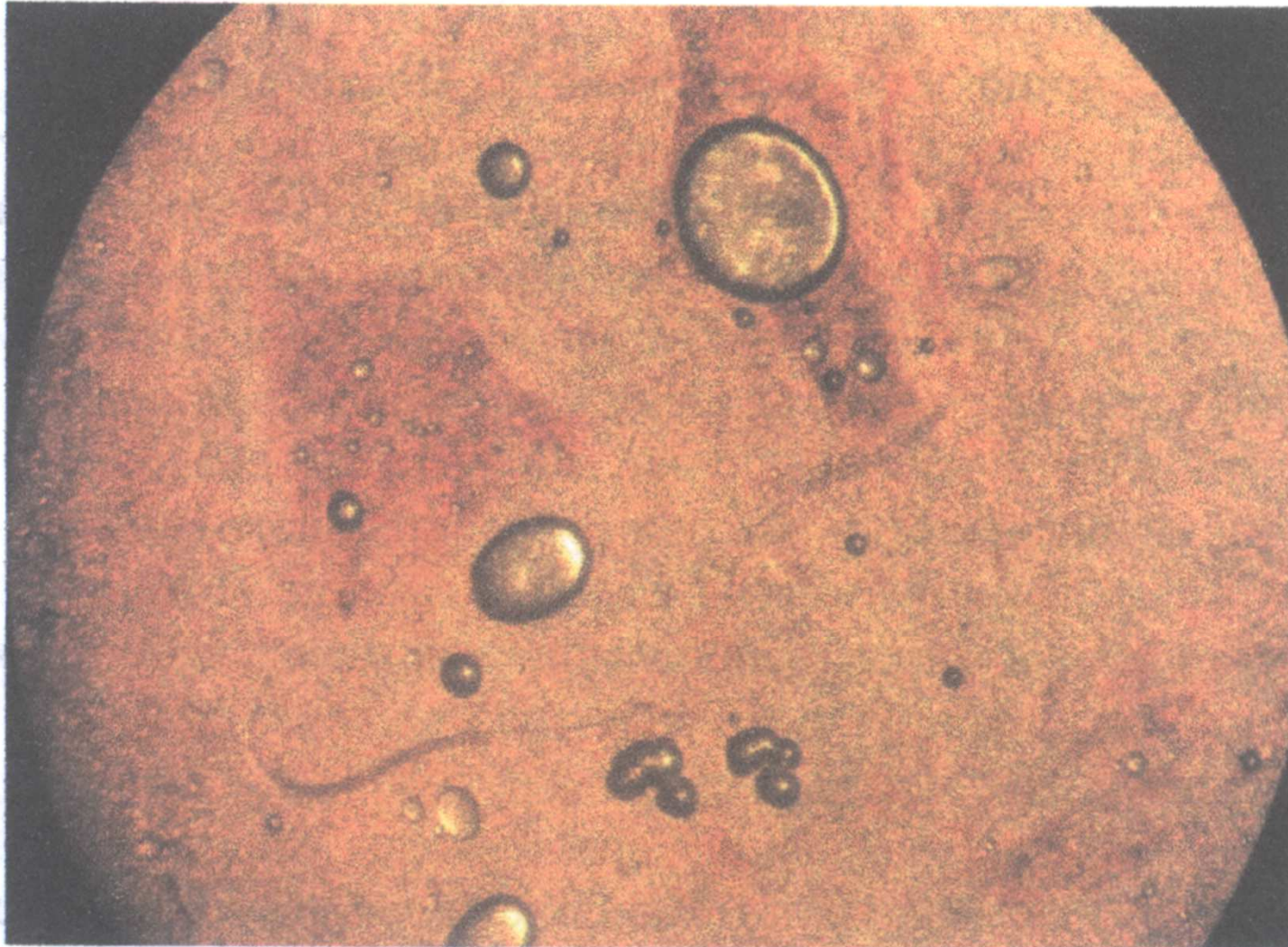
Philometroides patelès

Philometroides patele pro
mikroskopa

Philometroides patinēlis pro
mikroskopa

***Philometra* sp. žuvies akyse**

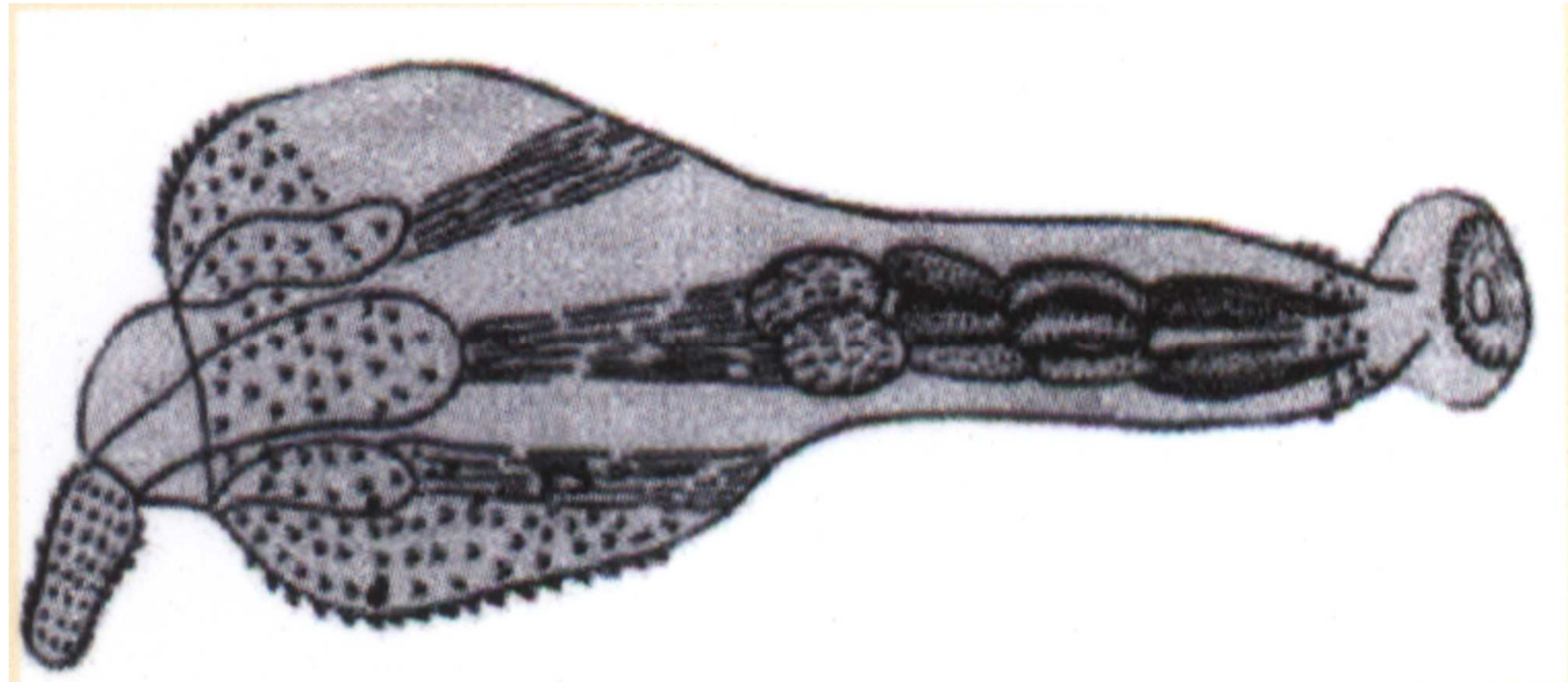
Anisakis simplex lervutės
žuvų raumenyse

Nematodas *Anguillicola crassus*

Dygiastrublis
Corynosoma strumosum

Parazitiniai vėžiagyviai

- Žuvų organizmuose parazituoja trijų būrių vėžiagyviai: žandakojai, irklakojai ir lygiakojai.
- Vėžiagyviai apsigyvena žuvų odos paviršiuje, ant žiaunų, burnos srityje.

Ergasilus sp. ant žuvų žiaunų

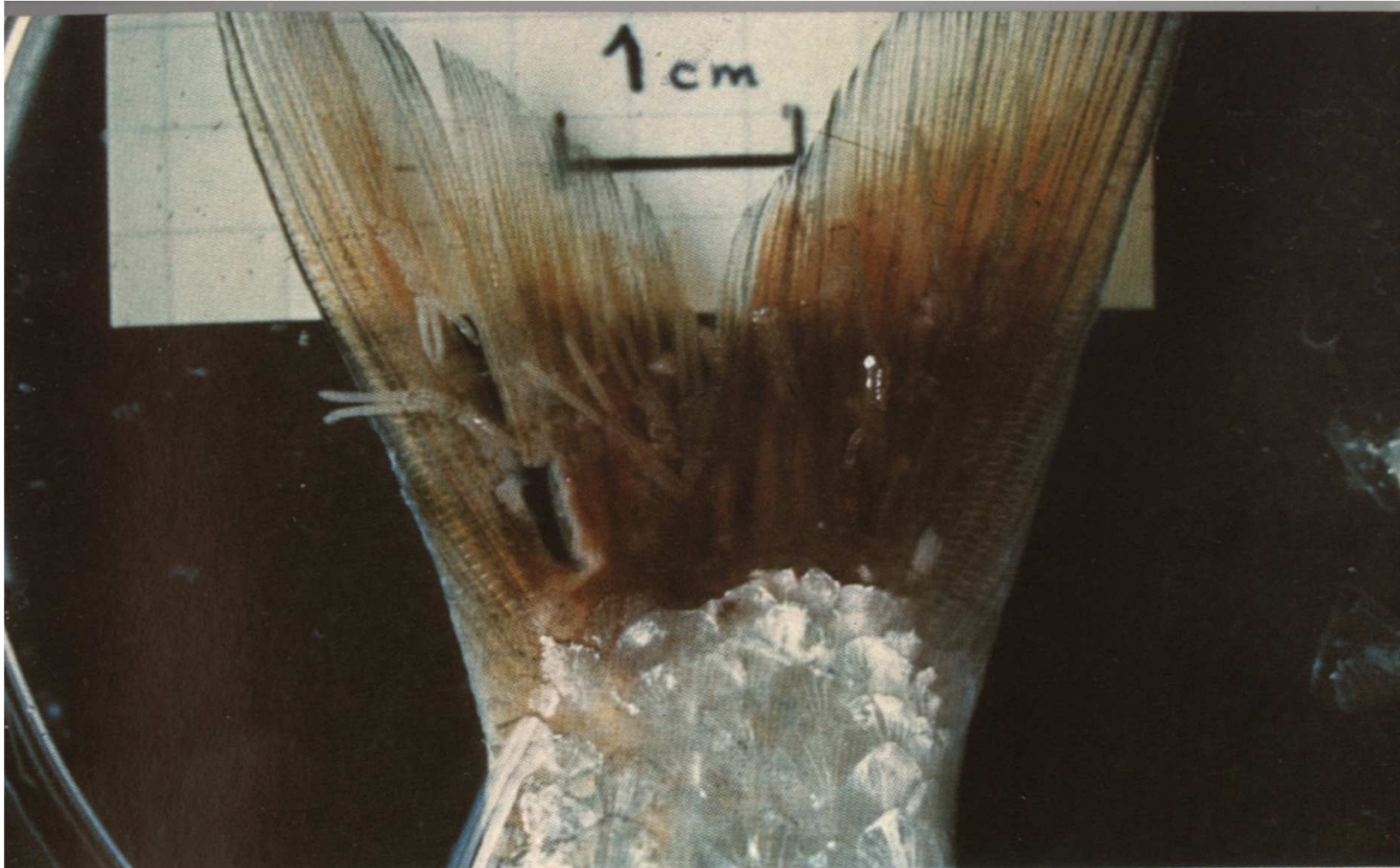
Ergasilus sp. ant žuvų žiaunų

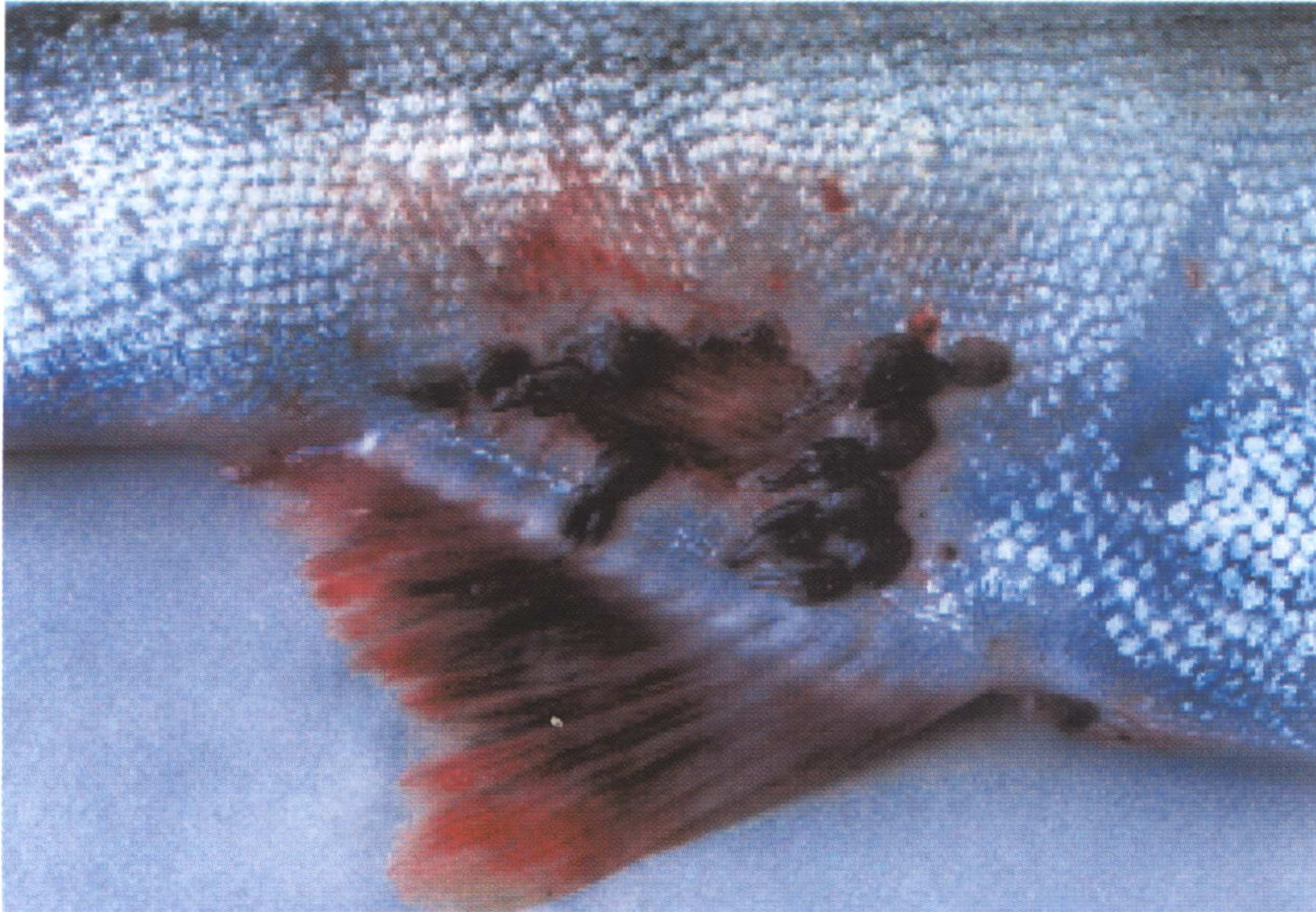
***Ergasilus* sp.: išorinis vaizdas**

***Tracheliastes* genties parazitiniai
vėžiagyviai ant žuvies uodegos peleko**

Kuprès lepeofteiriozè

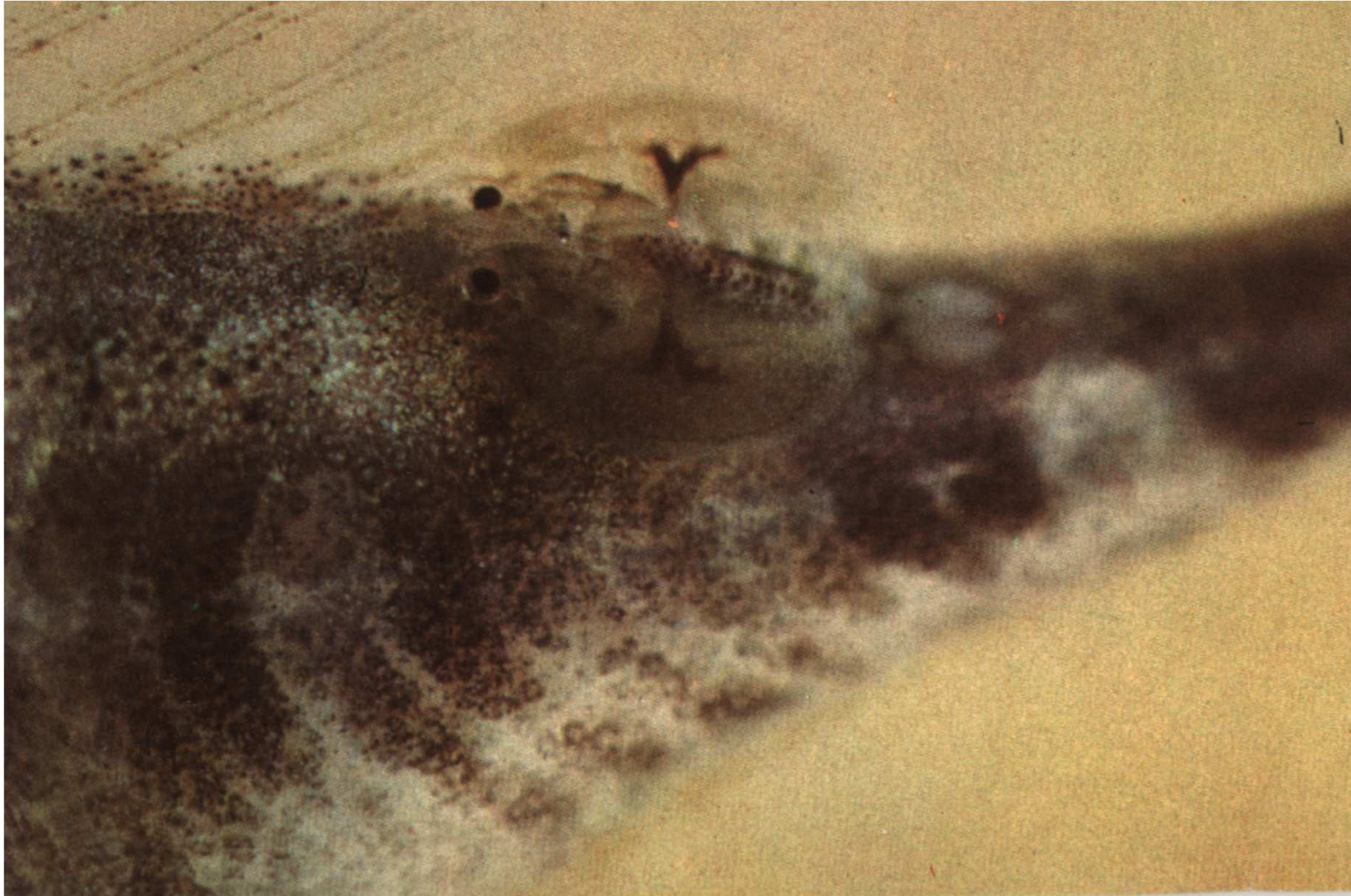
Karpis, užsikrėtęs *Argulus*

Argulus sp. ant unгурio

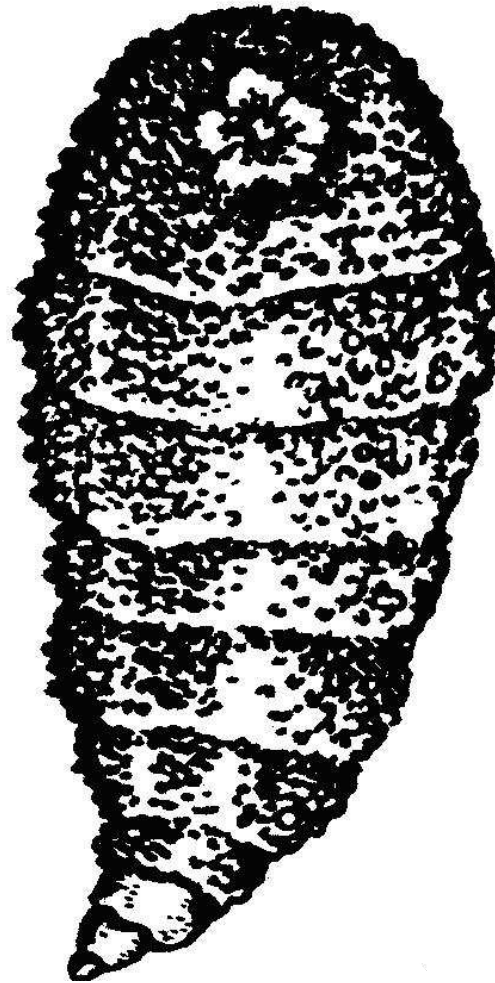
Argulus sp. ant žuvis odos

Argulus sp. išorinis vaizdas

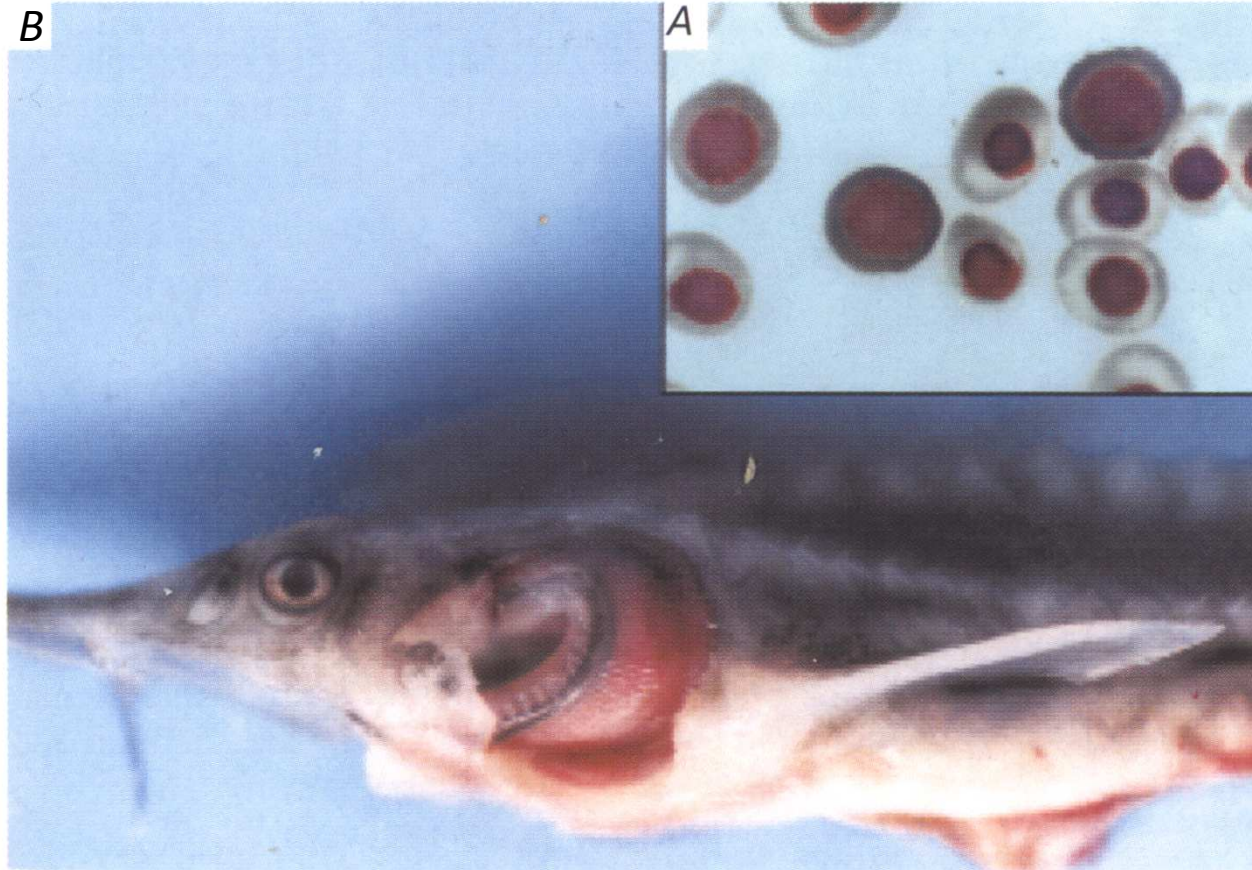
Isopoda būrio parazitinis
vėžiagyvis

Neužkrečiamosios žuvų ligos

- Prie neužkrečiamųjų žuvų ligų priskiriamos ligos, kurios neturi sukėlėjo (infekcinės arba invazinės prigimties) ir negali būti perduodamos iš sergančiojo organizmo sveikajam. Visos jos susijusios su išorinės aplinkos veiksniais. Svarbų vaidmenį atlieka antropogeninis veiksnys.
- Prie šios ligų kategorijos priskiriamos alimentarinės, funkcinės ir trauminės ligos.

Alimentarinė eršketo anemija

a – kraujo vaizdas (bazofilinė anemija)

b – žiaunų anemija